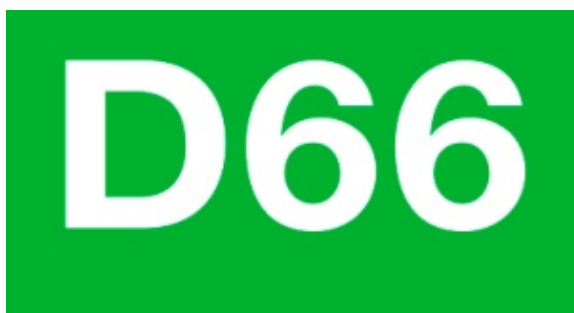

Verkiezingsprogramma 2022-2026
D66 Capelle aan den IJssel

**Een Capelle voor
iedereen**

Verkiezingsprogramma 2022-2026 D66 Capelle aan den IJssel

Inhoud

1. Voorwoord Sigrig Kaag	3
2. Introductie Lijsttrekker Zinho Schelkers (volgt in definitieve versie)	4
3. Wat heeft D66 Capelle de afgelopen 4 jaar bereikt?	6
4. Samenvatting	9
5. Vrij zijn begint met onderwijs	10
6. Wonen in een duurzaam Capelle	14
7. Leven in een groen en klimaatbestendig Capelle	17
8. Sneller en schoner van A naar B	22
9. Capelle hoort te bruisen!	25
10. Voor een verandering van werk, inkomen & sociale zekerheid	28
11. Bedrijfsleven: verantwoord ondernemen	31
12. Democratische vernieuwing	35
13. Jezelf zijn begint bij een veilig gevoel	38
14. Zorg & Welzijn	41
15. Een leven lang sport en bewegen	45
16. Efficiënt bestuur en solide financiën	47
17. Colofon	52
Richtingwijzers D66	53
Kandidaten gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022	54

1. Voorwoord Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaal-liberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis. Er staat veel op spel.

Wilt u dat Capelle aan den IJssel meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,
Sigrid Kaag

2. Introductie

Beste Capellenaar,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van D66 Capelle. Een visie op een Capelle voor iedereen. Tot stand gekomen door middel van input van Capelse D66'ers, maatschappelijke instanties, verenigingen en wellicht uzelf als Capellenaar. Daarmee hebben wij ingezet op een programma dat door alle Capellenaren omarmd en gedragen wordt. Een programma dat er niet enkel voor de Capellenaar is, maar vooral ook dankzij de Capellenaar.

Natuurlijk is het Sociaal-Liberale gedachtegoed leidend geweest bij het formuleren van deze visie. Onze visie is dan ook een Capelle voor iedereen. Een Capelle waar iedereen zichzelf kan zijn. Waar iedereen daadwerkelijk fijn kan wonen. Waar we iedereen vrijlaten, maar niemand laten vallen.

Graag neem ik u mee in de opzet van dit programma. Voordat we in deze visie vooruitkijken, nemen we u in de eerste paragraaf graag mee in wat wij de afgelopen vier jaar hebben bereikt.

Als de onderwijspartij heeft het hoofdstuk onderwijs natuurlijk een prominente plek gekregen in ons programma. Onderwijs is de sleutel naar gelijke kansen voor iedereen van jongs af aan. In hoofdstuk vijf zetten wij dan ook uiteen hoe we gelijke kansen voor iedereen gaan realiseren.

De grootste uitdagingen liggen op het gebied van wonen en klimaat. Ook de volgende generaties verdienen een Capelle waar zij daadwerkelijk kunnen wonen en droge voeten houden. In hoofdstuk zes vindt u onze plannen om ervoor te zorgen dat iedereen een passende woning kan vinden door middel van realisatie van meer woningen en ook het bevorderen van een betere doorstroming.

Schone vervoersmiddelen dragen bij aan de uitdagingen op het gebied van klimaat. Maar dat niet alleen, het kunnen ook hele toegankelijke en gezonde alternatieven zijn. Duurzamer vervoeren maar ook alle delen van onze stad goed bereikbaar houden. De manier waarop wij dat willen realiseren leest u terug in hoofdstuk acht.

Bij D66 Capelle vinden we dat Capelle hoort te bruisen. Voor een bruisend Capelle is het vereist dat we de cultuursector en de ondernemers samenbrengen en de ruimte geven, en dat cultuur toegankelijk wordt voor iedereen, van jongs af aan. In hoofdstuk 9 leest u al onze plannen terug voor een bruisend Capelle.

D66 Capelle beseft dat werk een bron van stabiliteit is. Voor sommige mensen is deze vrijheid en stabiliteit die met een baan komt echter geen realiteit. Daarom wil D66 met stimuleringsprogramma's mensen die al langere tijd werkloos zijn weer uitzicht geven op een baan. Ook willen we mensen in de bijstand tegemoet komen door hen de mogelijkheid te geven tijdelijk een minimumloon te verdienen. In hoofdstuk 10 nemen we u graag mee in onze plannen voor werken en inkomen.

Ondernemers moeten kunnen ondernemen. Hinder van onnodige regels of onnodig trage besluitvorming moet het ondernemen niet bemoeilijken. Tegelijkertijd zien we dat steeds meer ondernemers en bedrijven zich actief willen inzetten voor maatschappelijke impact. De gemeente moet dan ook een betrouwbare partner zijn voor ondernemers en bedrijven. In hoofdstuk elf vindt u onze plannen voor een Capelle met een sterk ondernemers klimaat en kansen voor verantwoord ondernemen.

Helaas voelen veel Capellenaren zich niet meer vertegenwoordigd of niet meer gehoord. Daarom zetten wij ons in voor een vernieuwing van onze lokale democratie die meer mogelijkheden biedt aan inwoners om inspraak uit te oefenen. Deze plannen vindt u terug in hoofdstuk twaalf.

Jezelf kunnen zijn, begint met een veilig gevoel. In hoofdstuk dertien leest u hoe wij ervoor willen zorgen dat Capelle een veilige plek is voor iedereen, ongeacht geaardheid, afkomst of leeftijd.

Gelijke kansen begint met een goede gezondheid. Laagdrempelige zorg maar ook ondersteuning van mantelzorgers is daarvoor cruciaal. U leest onze plannen in hoofdstuk veertien.

Sport en bewegen is cruciaal voor een gezonde levensstijl voor zowel jong als oud. Daarnaast is het een belangrijk wapen in de strijd tegen eenzaamheid. Daarom zetten wij in hoofdstuk vijftien onze plannen uiteen om sport en bewegen te stimuleren en ook toegankelijk te maken voor iedereen. Zo houden we Capelle niet alleen fysiek, maar ook mentaal gezond.

De gemeente moet zorgdragen voor transparant en (financieel) verantwoordelijk bestuur. Waarbij de doelstelling is om de lasten zo laag mogelijk te houden voor u. In hoofdstuk 16 vindt u onze plannen daarvoor.

Met democratische groet,

Zinho Schelkers

3. Wat heeft D66 Capelle de afgelopen 4 jaar bereikt?

De afgelopen vier jaar hebben Pieter Holkamp (fractievoorzitter), Annelous van der Klauw en Zinho Schelkers als raadsleden diverse mooie initiatieven laten ontplooiën. Hierbij zijn ze geholpen door Henk Tiesma en Jasper Hooijkaas, die als burgerradsleden veel werk in de commissies hebben verzet. Tot 2019 hebben ook Josien van Cappelle als raadslid en Danique Wolfenbuttel als burgerradslid hun steentje bijgedragen. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor hun inspanningen.

Mijlpalen

1. Schoolzwemmen op agenda

De motie van D66 om uit te zoeken of schoolzwemmen haalbaar is voor Capelse scholen, is aangenomen door de Gemeenteraad. Hier zal het wat ons betreft niet bij blijven; wij blijven ons inzetten om schoolzwemmen voor ieder schoolkind mogelijk te maken.

2. Digitaliseringsvouchers voor ondernemers

Door de coronacrisis hebben ondernemers het zwaar gehad. D66 heeft gezorgd dat digitaliseringsvouchers voor alle Capelse ondernemers beschikbaar kwamen als een steuntje in de rug wanneer zij hun online zichtbaarheid willen vergroten of een webshop willen opzetten om hun producten of diensten online te kunnen verkopen.

3. Containeradoptieplan

D66 Capelle had in het vorige verkiezingsprogramma het Containeradoptieplan staan. Dit is in 2021 daadwerkelijk gerealiseerd door de gemeente Capelle. Capellenaren kunnen zich bij de gemeente aanmelden als containeradoptant. Zij krijgen dan een containeradoptiepakket; een schoonmaakpakket met daarin onder andere een bezem, een prikstok en een containersleutel. Met de sleutel kunnen zij de containers openen en zo zelf kleine storingen en verstoppingen verhelpen. Daarnaast krijgen de adoptanten toegang tot een speciaal meldingsformulier, zodat hun melding met voorrang wordt behandeld door Irado.

4. Extra aandacht voor burgerparticipatie

Het verzoek van D66 Capelle tot een raadplegend referendum over het Nieuwe Rivium was het eerste verzoek in de gemeente Capelle. Dit verzoek kreeg helaas geen meerderheid, maar het zette het grote belang van de omwonenden beter op de kaart. Ook heeft D66 Capelle de gemeente dringend gevraagd om de inwoners van de Florabuurt, de Bermweg, De Mient, Het Roer en Fascinatio mee te laten praten over wat er in hun woonomgeving gebeurt en welke bouwplannen er zijn. Het zeer belangrijke onderwerp burgerparticipatie is door bovenstaande D66 initiatieven weer onder de aandacht gebracht van het College. Inmiddels wordt ook de Participatie-verordening weer behandeld in de gemeenteraad.

5. Fietscorridor Algerabrug

D66 Capelle vindt dat bewoners van de wijk 's-Gravenland terecht hebben geprotesteerd tegen de oorspronkelijke plannen van de gemeente voor een fietscorridor tussen de Algerabrug en metrostation Capelsebrug en heeft steun gegeven aan de kritische stem van de inwoners. De route die door het college is voorgesteld heeft een minimale tijdswinst, kost heel veel geld en geeft bewoners meer overlast.

D66 Capelle wil in samenwerking met de provincie Zuid-Holland echt werkende oplossingen voor fietsers.

6. Opstellen van de Meetlat voor Nieuw Rivium

D66 Capelle heeft het initiatief genomen om een meetlat op te stellen voor Nieuw Rivium, waarmee minimum adviesnormen gemaakt zijn voor leefbaarheid, zodat het straks echt fijn wonen wordt in deze nieuwe wijk. De gemeente kan putten uit dit advies. De omwonenden in Capelle zijn betrokken geweest bij de samenstelling van deze meetlat. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn onder andere mobiliteit, woonomgeving, groenvoorziening, welke type woningen en voor welke doelgroep.

7. Gemeentelijke bekendmakingen voldoen nu aan wettelijke eisen

Door inzet van de D66 Capelle fractie zijn de bekendmakingen van de aanvragen en verleningen van de omgevingsvergunningen weer digitaal zichtbaar en voldoet de gemeentelijke website hiermee aan de wettelijke eisen van publicatieplicht. Hierbij is ook de informatie-aanlevering naar de app OmgevingsAlert aangepakt, zodat deze nu de juiste gegevens aan de bewoners laat zien. Voor Capellenaren is nu inzichtelijk welke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aangevraagd of in behandeling zijn.

8. Onderzoek meer bomen

Op maandag 8 november heeft de gemeenteraad van Capelle een D66 motie aangenomen om te onderzoeken waar we in Capelle meer bomen kunnen planten. De bomen moeten buiten het Schollebos komen. Er komt eerst een onderzoek waar we nieuwe bomen kunnen neerzetten. De inwoners kunnen straks meedoen. Het gaat tenslotte om onze eigen omgeving. Capelle kan zo zelf een stap zetten om klimaatverandering en hittestress tegen te gaan.

D66 verwacht dat het een paar duizend bomen worden inde periode tot en met 2027 Het wordt steeds groener en mooier in Capelle.

9. Meer integraal werken sociaal domein

D66 heeft de gehele periode bij elk gelegenheid naar voren gebracht dat binnen het sociaal domein een integrale aanpak moet worden gevolgd. De verschillende onderdelen van het sociaal domein, zoals werk en inkomen, armoede bestrijden, jeugdzorg en WMO kunnen elkaar versterken als gewerkt wordt voor een aanpak waarbij de verschillende onderdelen elkaar versterken. In Capelle zijn we nog niet zo ver als D66 zou willen met integraal werken, maar de steeds terugkerende aandacht heeft geleid tot voorstellen waarbij de eerste stapjes in de goede richting worden gezet.

10. BLICK in rustiger water

Aan het begin van de raadsperiode was er veel onrust binnen en rond BLICK, de organisatie voor openbaar primair en voortgezet onderwijs in Capelle en Krimpen. De inzet van D66 in 2018 was het herstel van de verstoorde relatie met

Krimpen, zo snel mogelijk wisselingen in de raad van toezicht van BLICK en een einde aan de negatieve publiciteit rond BLICK. Terugkijkend kunnen we alleen maar zeggen dat in samenwerking met andere partijen in de gemeenteraad en de gemeenteraad van Krimpen de rust rond BLICK is teruggekeerd.

11. Financiën in balans

D66 heeft de afgelopen raadsperiode waar mogelijk invloed uitgeoefend op het handhaven van een goede financiële positie voor de gemeente Capelle. Binnen de werkgroep SIR is een substantiële bijdrage geleverd aan de adviezen met als doel de financiën op langere termijn op orde te houden.

4. Samenvatting

Dit verkiezingsprogramma is een uitgebreid document waarin beschreven staat wat D66 Capelle de komende raadsperiode wil gaan betekenen voor de gemeente Capelle aan den IJssel en haar inwoners. Omdat het hele document best een groot aantal pagina's beslaat, geven wij hieronder een opsomming van de belangrijkste punten uit de hoofdstukken.

D66 Capelle gaat voor een:

- groener Capelle
- sportiever en gezonder Capelle
- bruisender Capelle
- veiliger Capelle
- Capelle met voldoende woningen

5. Vrij zijn begint met onderwijs

Goed onderwijs is de basis voor een vrije, gelukkige samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen. Een goede opleiding geeft je de vrijheid om je dromen na te jagen en je talenten ten volle te benutten, de vrijheid om je eigen plek te vinden in de maatschappij. Een veilige en pestvrije school is hierbij van essentieel belang. Leerlingen moeten weten dat ze veilig zijn op school en dat leerlingen die pesten, verbaal of lichamelijk geweld gebruiken niet worden getolereerd.

- Het anti-pestprotocol dient als leidraad. Graag ziet D66 dat deze verplicht wordt voor alle scholen.
- Ook van belang hierbij is dat leerlingen die zich verbonden voelen met de LHBTIQA+ gemeenschap zich veilig en thuis voelen op school. Juist op school. Dit onderwerp dient een gesprekstema te zijn dat niet uit de weg mag worden gegaan.

Goed onderwijs en onderzoek zijn de sleutel voor een sterke, duurzame en veerkrachtige (kennis)economie die vandaag en morgen welvaart levert. Deze katalysator voor de kenniseconomie stukt helaas. Het lerarentekort groeit, de werkdruk onder leraren neemt toe. En schoolprestaties van Nederlandse kinderen zakt de laatste jaren steeds verder weg. Ook neemt de ongelijkheid in het Nederlandse onderwijsstelsel toe, zelfs sterker dan in de landen om ons heen. We slagen er steeds minder goed in gelijke kansen te geven aan kinderen met kansrijke of kansarme ouders, uit sterke of zwakke wijken, met een verleden in Nederland of ergens anders.

Eerlijke Start voor ieder kind

Voorkomen is beter dan genezen. In de leeftijdsgroep 0 tot 4 jaar kunnen ontwikkelachterstanden worden voorkomen, waardoor alle kinderen een eerlijke start maken op de basisschool. D66 wil dat kinderen samen opgroeien en er op jonge leeftijd oog is voor de ontwikkeling door:

- De groep peuters die in aanmerking komt voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en/of buitenopvang te vergroten. De gemeente Capelle aan den IJssel bepaalt zelf welke groep in aanmerking komt, dus de gemeente kan die groep vergroten. Hier krijgt de gemeente ook een hoger subsidiebedrag voor. Het gaat er D66 vooral om te zorgen dat kleuters zonder (taal)achterstand in groep 3 kunnen beginnen.
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin dient extra aandacht te schenken aan het signaleren van mogelijke (taal)achterstand en het stimuleren van deelname aan de beschikbare opvang.

Een Rijke Schooldag voor alle basis- en middelbare scholieren

D66 Capelle wil voor elk kind een **Rijke Schooldag**: een dagvullend programma waarbij kinderen in de eigen omgeving kennismaken met o.a. sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding. Dit vereist een sterke samenwerking tussen onderwijs, opvang en lokale verenigingen, instellingen en organisaties.

Als gemeente kun je deze partijen helpen en ondersteunen om dit te realiseren door:

- Het openbaar onderwijs behouden in Capelle aan den IJssel
- Sportverenigingen/zwembaden koppelen aan het onderwijs voor sport en zwemles.
- Culturele verenigingen koppelen aan onderwijs om cultuureducatie te versterken. In het budget van scholen zit al een deel voor cultuureducatie.
- Scholen, bibliotheken of lokale initiatieven inzetten om toegankelijke huiswerkbegeleiding voor ieder kind te verzorgen met lokale subsidies.
- Stimuleren van het gebruik van de bibliotheek op school. Hierbij dient ook het voorlezen (bijvoorbeeld door voorleesouders) een belangrijk onderdeel van het wekelijkse schoolprogramma te zijn.
- Gelijke kansen vragen om een maatwerk behandeling. Scholen met veel leerlingen met ontwikkelachterstanden vragen om de bijzondere aandacht. Dat gaan we faciliteren door: Lokale achterstandsmiddelen gericht in te zetten op deze scholen.
- Deze scholen waar mogelijk ondersteunen. Immers zij kennen de kinderen en de ouders het beste en kunnen een enorme bijdrage leveren aan het bestrijden en aanpakken van gestapelde problematiek. Zet hun kennis en ervaring in!

Stimuleer de “Gezonde school” voor leerlingen. Jong geleerd is oud gedaan. Scholen hebben een voorbeeldfunctie in gezondheid en duurzaamheid. Benodigd hiervoor zijn voorzieningen zoals:

- Klimaat-, energieneutrale en frisse schoolgebouwen.
- Groene schoolpleinen en -zo mogelijk- moestuinen te stimuleren.
- Samen met subsidiepartners, zoals Hoogheemraadschap Schieland, te zorgen voor de inrichting van een klimaatadaptief schoolplein.
- Adequate ventilatiemogelijkheden aanbrengen in de schoolgebouwen.

Daarnaast zijn de volgende zaken van belang:

- Een gezonde maaltijd (ontbijt of lunch) op school aan te bieden.
- Scholen helpen bij de aanvraag van (Europese) subsidies voor schoolfruit en groenten.
- Scholen geen extra kosten laten betalen om afval te scheiden, indien scholen dit zelf hebben geregeld.
- Te zorgen dat op scholen gratis duurzame menstruatieproducten aanwezig zijn voor leerlingen die dit nodig hebben.

De overgang tussen basis- en voortgezet onderwijs is het kritieke punt voor kansengelijkheid. Veel kinderen worden te vroeg en/of te laag ingedeeld naar niveau. Dit is vooral een probleem voor kinderen uit een lagere SES (sociaal economische status) omgeving. Daarom zet D66 zich in voor de volgende punten:

- Terugdringen van te laag schooladvies, zodat ieder kind op de juiste plek zit.
- Voorkomen van een te hoog schooladvies, want dat kan ook leiden tot ongelukkige leerlingen.
- Stimuleren van aanbod brede brugklassen in de gemeente.
- Stimuleren van aanbod brede middelbare scholen (vmbo/havo/vwo)
- Stimuleren van contact tussen leeftijdsgenoten van verschillende scholen via bijvoorbeeld sport of debat.
- Investeren in een warme overdracht tussen groep 8 leerkrachten en het voortgezet onderwijs.
- Faciliteren dat middelbare scholen leerlingen laten stapelen. Na behalen diploma doorstroming van vmbo -> havo en van havo ->vwo stimuleren.

Vervolgopleidingen zijn de basis voor toetreding tot de arbeidsmarkt

Sterk beroepsonderwijs is goed voor de kansen van jongeren en voor de lokale economie, want we zitten met zijn allen te springen om praktisch opgeleid talent. Daarom wil D66 zich inzetten voor de volgende punten:

- Faciliteren van voldoende stageplaatsen binnen de gemeente.
- Onderzoek naar en bestrijding van stagediscriminatie.
- Behoud en/of stimuleer aanbod van overgangen met een zogenoemde 'zachte knip'. Bijvoorbeeld vmbo-Mbo scholen waar leerlingen in een keer kunnen doorstromen naar Mbo 1/2.
- Verbinding versterken tussen het bedrijfsleven en onderwijs om hiermee kansen te bieden voor zowel de studenten als het bedrijfsleven.

Volwasseneneducatie gaat een leven lang door

Leren stopt niet bij het laatste diploma, maar zet altijd door. Als Capelle kunnen we een mooie impuls geven aan een leven lang leren door een goede educatieve infrastructuur te creëren. Hiervoor is het van belang dat de betrokken organisaties – zoals scholen, UWV's, na- en omscholingstrajecten samen met het ROC en taalinstututen verder worden versterkt en ook goed samenwerken. Daarnaast zijn getrainde vrijwilligers in de begeleiding cruciaal (coaching). Ook kunnen (oudere) mensen moeite hebben met het gebruik van een computer of een smartphone.

In Capelle zijn bijna 9.000 mensen laaggeletterd. Zij hebben moeite met basisvaardigheden zoals lezen, schrijven of rekenen. Hierdoor is meedoen in de maatschappij moeilijk voor hen. Denk aan solliciteren, reizen, apps gebruiken of toeslagen aanvragen. Het investeren om laaggeletterdheid tegen te gaan levert veel op. Inwoners voelen zich weer volwaardig lid van de samenleving, doen actief mee, zijn gezonder, hebben meer kansen op de arbeidsmarkt en schuldenproblematiek kan beter worden aangepakt. Daarom vindt D66 Capelle:

- Dat laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digibetisme moeten worden bestreden.
- Dat de gemeente zoveel mogelijk in begrijpelijke B1 taal moet communiceren.
- Dat de aanpak van laaggeletterdheid integraal belegd moet worden in het Sociaal Domein. Zorg bijvoorbeeld dat het een plek heeft bij vroegsignalering van schulden, de preventie-agenda en gezinsaanpak.
- Zorg voor structureel screenen en doorverwijzen van laaggeletterden. Voor laaggeletterden is de drempel om zelf hulp te vragen vaak erg hoog.
- Vrijwilligersorganisaties als Taalcoaching Capelle en Taalplein spelen samen met de taalopleidingsinstituten en bibliotheken een belangrijke rol en hun samenwerking dient verder versterkt te worden.
- Geef kinderen een goede start want kinderen die opgroeien in een laaggeletterde omgeving hebben een grotere kans om zelf ook laaggeletterd te worden. De aanpak van laaggeletterdheid dient daarom een prominente rol te krijgen binnen de aanpak van kansenongelijkheid in Capelle. Daarom is het belangrijk om als gemeente ook deel te nemen aan het landelijke initiatief Gelijke Kansen Alliantie.

6. Wonen in een duurzaam Capelle

We leven in één van de dichtstbevolkte gebieden ter wereld, waarbij in Capelle aan den IJssel zelfs meer mensen per vierkante kilometer wonen dan gemiddeld in Nederland. D66 wil meer ruimte voor huizen en natuur want een stad moet een plek zijn waar je fijn woont, werkt en recreëert. Het principe steen voor steen is daarbij het uitgangspunt, waarbij het kleine groen wat Capelle nu rijk is wordt bewaakt.

Tegelijkertijd zitten we in een woningcrisis en zijn veel mensen op zoek naar een woning. De vraag overstijgt het aanbod ruimschoots. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen voor alle leeftijden en Capelle aan den IJssel is volop in ontwikkeling en bouwt veel nieuwe woningen. Verder is scheefwonen een groot probleem. D66 wil zorgen voor een betere doorstroming op de woningmarkt waarbij we inzetten op; een betaal huis voor iedereen en meer betaalbare huurwoningen. Het groene karakter van Capelle moet worden bewaakt bij het bouwen en renoveren van woningen, want groen is er te weinig. Het groen-toezicht en -onderhoud moet verbeterd worden en blijvend onder de aandacht komen.

Een betaalbaar huis voor iedereen

- Huizen zijn er om in te wonen, niet om in te beleggen. D66 Capelle houdt vast aan opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht om toekomstige bewoners meer kans te geven op de oververhitte huizenmarkt.
- De gemeente en de woningcorporaties moeten het voor haar inwoners/bewoners eenvoudiger maken om een niet meer passende woning te verlaten om de doorstroming op de huizenmarkt te verbeteren. Prestatie-afspraken met woningcorporaties worden hieraan getoetst. Dit kan door een financiële stimulans in de vorm van een premie of huurkorting. Ook zet de gemeente in op een initiatief om samen met de ketenpartners het feitelijk verhuizen zelf te vereenvoudigen.
- .
- Groepswoonvormen en eigen initiatief voor woningen, zoals woningcorporaties en collectief particulier opdrachtgeverschap worden gestimuleerd. Verschillende gezinsvormen hebben verschillende woonwensen en daar komen we graag in tegemoet.
- D66 is voorstander van het uitgangspunt steen-voor-steen: alleen nieuwe woningen en kantoren bouwen als een ander wordt gesloopt.
- Bij nieuwbouw van woningen en bedrijven worden hoge duurzaamheidseisen gesteld qua isolatie, gebruik zonnepanelen, zonneboilers, hybride warmtepompen e.d. (opnemen in bouwvoorschriften).
- Capelle kent een aantal kantoorgebouwen dat in aanmerking kan komen voor een transformatie naar woningen. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het opzetten van woningen en het behouden van het werkende karakter van Capelle, waar kantoorgebouwen bij horen.
- De natuurwaarde van Oeverrijk moet worden geborgd, juist ook bij de eventuele nieuwbouw.

- Capelle kent te weinig goede seniorenwoningen waardoor doorstroming vanuit de rest van de woningen niet tot weinig plaats vindt. De groeiende groep ouderen in Capelle heeft een woonbehoefte die kleinere woningen vraagt, zowel voor koop als huur. Daarom zal de gemeente moeten kijken hoe aan deze groeiende vraag voldaan kan worden samen met investeerders en Havensteder. Waarbij ook ontmoetingsplekken en leefbaarheid in nieuwe huisvestingsplaatsen centraler komt te staan zodat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.
- Voor ouderen moet het aantrekkelijk zijn om te verhuizen naar een seniorenwoning zodat doorstroming op de woningmarkt bevorderd wordt.
- Investerings in woningbouw moet hand in hand gaan met investeringen in de infrastructuur waarbij (OV-)verbindingen naar wijken prioriteit krijgen.
- Het groen en open gebied, dat bijdraagt aan het woongenot en veiligheidsgevoel van vele Capellenaren, wordt behouden.
- D66 vindt dat hoogbouw in de omgeving moet passen. Wanneer hoogbouw wordt gecreëerd heeft de voorkeur om dit bij OV-knooppunten te doen.

Meer betaalbare huurwoningen

- Wanneer kantoorgebouwen in aanmerking komen voor een transformatie naar woningen zal bij verandering van bestemmingsplannen hardere eisen meegenomen moeten worden om huurwoningen voor langere tijd betaalbaar te houden. Het geïndexeerd vastleggen van huurprijs van minimaal 15 jaar is hier een middel voor.
- De prestatieafspraken met woningcorporaties worden na de afloop van de huidige afspraken herijkt, waarbij leefbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming centraal komen te staan. Investeren in het energieneutraal maken van woningen door het plaatsen van zonnepanelen en isoleren komen nadrukkelijker in de nieuwe afspraken terug. Verder zal meer aandacht komen voor leefbaarheid rondom seniorenwoningen.
- Woningcorporaties krijgen de verlengde opdracht om ook woningen met een huur van € 750,- tot € 1.000,- te bouwen in Capelle waarbij we zorg dragen dat deze woningen ook echt voor de middeninkomens beschikbaar blijven.
- D66 is voor voldoende sociale huurwoningen en vindt dat iedereen recht heeft op een passende woning. De behoefte van de Capellenaar moet centraal staan.

Circulair slopen en bouwen

- Van elk te slopen gebouw wordt zo veel mogelijk materiaal hergebruikt.

D66 wil dat nieuwe projecten zo veel mogelijk circulair worden gedaan, dat wil zeggen gebruikmakend van gerecyclede en recyclebare materialen, .

Actief wordt het gebruik van plantaardige materialen bij de bouw gestimuleerd.

- Met andere gemeenten in de regio werken we samen om dezelfde, circulaire bouwnormen te hanteren. Op deze manier wordt de markt voor duurzame concepten steeds groter en kan opgeschaald worden. Hierdoor kan de komende jaren sneller, duurzamer en betaalbaarder gebouwd worden.

7. Leven in een groen en klimaatbestendig Capelle

Capelle heeft zich het doel gesteld om in 2050 één van de meest duurzame gemeenten van Nederland te worden. Dit wordt bereikt met behulp van de energietransitie, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire economie. Dit is goed voor de aarde en ook voor onszelf. Met al deze aanpassingen aan onze woning en omgeving stijgt het woongenot, bevorderen we een goede gezondheid en zorgen we dat we droge voeten houden aangezien Capelle in de buurt ligt van het laagste punt van Nederland. Herstel van biodiversiteit is nodig voor een beter leefklimaat en schone lucht.

Gemeenten spelen een sleutelrol in de strijd tegen de opwarming van de aarde en de uitstoot van CO₂, omdat gemeenten een regierol hebben voor het lokaal en kleinschalig opwekken van energie, het isoleren van huizen en het laten aanleggen van energienetwerken. D66 wil dat groene keuzes voortaan gaan lonen, dat Capelle zich duurzaam blijft ontwikkelen en circulair wordt en dat iedereen mee kan doen en schone lucht kan inademen.

- **Energie voor Capelle** Capelle moet nu voorsorteren om per 2050 niet afhankelijk te zijn van fossiele energie. Zo zal in 2030 al een derde van de benodigde energie hernieuwbaar moeten zijn (tegenover 16% in 2019). In dat kader zal het programma Energie voor Capelle wat ons betreft nog een flinke aanscherping krijgen waarbij zwaarder dan tot nu toe ingezet wordt op hernieuwbare energie (zonne-energie, zonnecollectoren etc), warmte-isolatie, energie-opslag en de implementatie van de warmtetransitie versnellen.
- D66 wil in 2026 minimaal 125.000 zonnepanelen hebben op woningen en alle andere gebouwen. Daarnaast wil D66 ook 3.000 zonnecollectoren geïnstalleerd zien en 5.000 woningequivalenten aansluiten op een warmtenet.
- Bestaande bedrijfspanden moeten per 2023 wettelijk minimaal voldoen aan energieklass C. D66 wil uiteindelijk energieklass B bereiken door het aanbieden van energiescans, voorlichting en ontzorging bij procedures.
- Energie Collectief Capelle levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie en moet daarom behouden blijven
- Bij nieuwbouw of transitie worden zoveel mogelijk “groene daken” onderdeel van de vergunningverlening. Hierbij is de keuze tussen sedum daken, zonnepanelen, collectoren of een combinatie waarbij andere milieutechnische opties zoals warmtepomp ook toebehoort.
- D66 pleit ervoor dat de gemeente het initiatief houdt om in regionaal verband het gesprek te voeren met de netbeheerder om te onderzoeken op welke manier de gemeente kan bijdragen om het stroomnetwerk toegankelijk te houden voor nieuwe initiatieven.

Iedereen moet mee kunnen doen

- Landelijk is afgesproken dat hernieuwbare energieprojecten voor (waar mogelijk) 50% eigendom zijn van lokale bewoners en bedrijven of een regionaal samenwerkingsverband. Deze maatregel implementeren we zo snel mogelijk. Uiterlijk per 2023 hanteert de gemeente dit uitgangspunt bij de vergunningverstrekking. D66 is voorstander van een actieplan per wijk of buurt om tot energieneutrale wijken te komen.
- We vragen een nieuw in te stellen burgerraad om mee te denken over keuzes in klimaattransitie. Grootschalige aanpak van bovenaf werkt stroperig en mensen voelen zich minder betrokken.
- Buurtgewijze aanpak: Eigen initiatief vanuit de wijken of buurten moet ondersteund worden. Hiermee doelen wij op het delen van kennis- en ervaring, soepele verwerking van procedures, helpen bij collectieve inkoop en/of innovatieve ideeën uitwerken. Een goed voorbeeld van eigen initiatief is het Coöperatie Zonkracht Capelle. Ook wordt aangesloten bij mogelijkheden voor bewoners om leningen te krijgen voor het verduurzamen van hun woning.

Afvalreductie en recycling

Het beleid is gericht op het verminderen van de hoeveelheid en het verhogen van de kwaliteit van afval die we met z'n allen produceren. Dat is niet alleen goed van het klimaat (CO₂-reductie) en het milieu (schoner) maar bevordert tevens ons streven naar een circulaire economie.

- Bij afvalverwerking van Capellenaren blijft het beleid de komende jaren gefocust op het verminderen van ons huishoudelijk afval tot 100 kg restafval per persoon per jaar, nu is dat 185 kg. Dat is veel te veel want driekwart van het aangeboden afval zou kunnen worden hergebruikt mits het goed kan worden gescheiden, hetzij vóóraf door de burgers, hetzij achteraf door afvalverwerker.
- D66 streeft naar regionale verwerking van afval.
- D66 vindt dat - in het kader van een nagestreefde circulaire economie - een nieuw onderzoek moet plaatsvinden omtrent invoering van Diftar, een systeem voor inzameling van afvalstoffen met gedifferentieerd tarief naar soort en hoeveelheid per huishouden. Dit draagt bij aan het principe de vervuiler betaalt.
- In Capelle ligt het gemiddelde scheidingspercentage op slechts zo'n 50% en dat zou wat D66 betreft moeten worden verhoogd naar 75%. Dit vergt slechts een relatief kleine inspanning van de Capellenaar mits met goede communicatie het bewustzijn onder Capellenaren kan worden verhoogd.
- Vooral op het gebied van organisch afval (GFT), papier en textiel lijkt op korte termijn nog veel (rendabele) vooruitgang te kunnen worden geboekt door bijvoorbeeld het uitbreiden van afvalcoaches die helpen bij het correct scheiden van afval.
- D66 vindt het belangrijk dat het gescheiden afval zo goed mogelijk hergebruikt wordt. De gescheiden ingezamelde afvalstromen zullen op een zo hoog mogelijke trede ingezet volgens de afvalhierarchie.
- Het Repaircafé in Capelle, door vrijwilligers gerund, behoort tot de meest duurzame reparatiewerkplaatsen van geheel Nederland. Daarom wil D66 Capelle het reaircafé behouden en kijken wat nodig is om dit concept nog meer verankerd te krijgen in de Capelse samenleving.

- Om straatafval tegen te gaan moeten ondergrondse afvalcontainers overal zo aangepast worden dat betrouwbare sensoren automatisch een seintje sturen wanneer ze bijna vol zitten en leeggemaakt moeten worden. Deze signalen moeten vlot opgevolgd worden.
Zo kun je je afval altijd kwijt. Wie alsnog afval naast de container zet, krijgt te maken met handhaving!
- Het containeradoptieplan wordt verder uitgebreid.
- D66 wil dat de gemeente het initiatief ontplooit om het gescheiden inzamelen van luiers / incontinentiemateriaal te faciliteren, hierbij kan samengewerkt worden met bijv. kinderopvangorganisaties en of zorginstellingen.

Meer en beter groen in Capelle

Mensen willen graag wandelen, sporten, fietsen of picknicken in het groen. Hoe belangrijk dat is, hebben we tijdens de coronacrisis allemaal extra goed ervaren. We willen daarom meer groen en kwalitatief beter groen in de stad. Met meer bomen, planten en struiken zijn we beter voorbereid op extreme weersomstandigheden, zoals hoosbuien en hittegolven tevens draagt dit bij aan de biodiversiteit binnen Capelle.. D66 wil dat de gemeente inzet op:

- De stad meer waterbestendig inrichten, bijvoorbeeld door extra groen op straat. Nieuwbouwprojecten en stedelijke herontwikkeling moeten (minimaal) zorgen dat de regenwateropvang en -afvoer op de locatie zelf of in de directe omgeving worden gerealiseerd. Bij stortbuien zou het overtollige water in de plantsoenen moeten lopen en dat kan als de plantsoenen iets lager liggen dan het straatniveau (wadi's). Ook valt te denken aan halfverharding in het openbaar gebied en het vergroten van plantgaten rondom bomen.
- De komende jaren werkt de gemeente actief samen met Hoogheemraadschap HSSK samen om de juiste oplossingen te vinden voor nieuwe problemen op het gebied van waterbeheer. Het gaat hier bijvoorbeeld om hoe om te gaan met extreem weer (stortbuien) en het voorkomen van medicijnresten in het riool.
- Ook wordt gekeken op welke manier hemelwater op een zo efficiënt mogelijke manier opgevangen kan worden en/of gezorgd wordt dat het niet het riool in kan.
- Alle nieuwe auto-inritten en parkeerplekken worden zo veel mogelijk groen, dit wordt vastgelegd in de vergunningverlening.
- Ook in tuinen en op daken van de huizen kan groen worden aangebracht. D66 bepleit een verbeterde subsidieregeling voor 'ont-tegeling' van tuinen en het aanleggen van 'groene daken'. Ook valt te denken aan verticale vergroening, bijvoorbeeld aan balkons van flats.
- Veel bewoners hebben ideeën over vergroenen van hun eigen buurt en D66 wil dit mogelijk maken. Groeninitiatieven, zoals groentuintjes rondom containers, krijgen budget. Ook wil D66 stimuleren dat buurten gezamenlijk (mogelijk met de WOP's) initiatieven ontplooiën om de buurt te onderhouden en

eventueel te verfraaien/vergroenen. De gemeente wil dit stimuleren door het beschikbaar stellen van gereedschappen en expertise maar ook door dit te combineren met een sociale activiteit als een borrel of een (elektrische) barbecue. Bomen zorgen voor CO2-reductie en verkoeling in de zomer en tegelijkertijd wordt regenwater beter vastgehouden in de bodem. Daarom zetten we in op het aanscherpen van het bomenplan met als uitgangspunt om méér bomen te planten. In 2026 moet Capelle 5.000 extra bomen hebben. In dit bomenplan moet aandacht zijn voor de levensduur van nieuwe aanplanting en biodiversiteit. Capellenaren krijgen de kans om zelf aan te geven waar zij graag nieuwe bomen zien. Ook kunnen bomen op eigen grond van de bewoners worden geplant,

- Verplichting om groene erfafscheidingen toe te passen (en handhaving) bij verkoop gemeentegrond. Gemeente gaat ook actief handhaven op aanwezigheid groen welke in doorlopende verkoopbepalingen (?) is opgenomen.
- D66 vindt dat de gemeente zich moet aansluiten bij het Deltaplan Biodiversiteit¹.
- Invasieve plantensoorten die overlast veroorzaken moeten op een actief biologische manier bestreden worden. Invasieve plantensoorten zijn soorten die oorspronkelijk hier niet voorkomen.
- Het interregionaal ontwikkelen van een plan om de IJssel beter te benutten als recreatieplaats waarbij groenbehoud centraal staan en de kansen van de IJssel goed worden benut.
- Een insectenvriendelijk en ecologisch verantwoord maaibeleid waarbij zo min mogelijk wordt gemaaid in het broedseizoen.
- Het hondenbeleid in Capelle wordt kritisch bekeken, waarbij herinrichting van hondenlosloopgebieden en hondenuitlaatzones plaats gaat vinden. Losloopgebieden worden zo veel mogelijk geplaatst op plaatsen met weinig verkeer.. Communicatie rondom de zones en gebieden wordt herzien en handhaving wordt verstevigd.
- Op de laatste vrije bouwkvavel 2k1 in Fascinatio moet een groene invulling komen waar zowel het Nieuwe Rivium als de wijk Fascinatio gebruik van kunnen maken voor recreatie.

Weer schone lucht inademen

Schone lucht is van levensbelang en gaat ons allemaal aan. Gemiddeld leven Nederlanders door luchtverontreiniging negen maanden korter en jaarlijks overlijden ongeveer 11.000 mensen vroegtijdig als gevolg van blootstelling aan luchtverontreiniging. De luchtkwaliteit in Capelle is lang niet altijd optimaal als gevolg van grote industrie (Rijnmond), het drukke wegverkeer en de vele vaarroutes. Met alle gevolgen van dien voor inwoners van Capelle. D66 Capelle wil daarom meer aandacht voor schone lucht:

- Capelle zal het Schone Lucht Akkoord ondertekenen waarbij het Rijk, tientallen gemeenten en provincies inmiddels al zijn aangesloten om de luchtkwaliteit te verbeteren.
- Goede voorlichting geven over de gezondheidsrisico's van houtstook, gecombineerd met een oproep om niet te stoken zijn daarbij noodzakelijk. Daarom willen wij dat het aantal schoorstenen in onze stad niet langer groeit, maar juist afneemt.

---

¹ <https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/>
Een Capelle voor Iedereen

- Inzetten op een Schoon Water Akkoord en Geluidshinder Akkoord met provincies en gemeenten.
- Bij het verlenen van omgevingsvergunningen worden hogere eisen gesteld aan de uitstoot van fijnstof, geluid en lozingen.
- Eisen stellen bij nieuwbouw waardoor elektrisch vervoer wordt bevorderd. D66 wil het makkelijker maken om laadmogelijkheden te plaatsen zowel op openbare parkeergelegenheden (ook parkeergarages) als ook op particuliere parkeergelegenheden. Kantoren zullen extra laadmogelijkheden en elektrische deelauto's moeten opnemen.

Dierenwelzijn

Huisdieren zijn een verrijking voor het leven van vele Capellenaren. Huisdieren helpen tegen eenzaamheid maar ze zijn ook belangrijk voor het voortbestaan van onze flora en fauna. Dierenwelzijn dient prominenter dan tot nu toe op de gemeentelijke agenda te komen en dierenleed moeten we (proberen te) voorkomen. Daarom zet D66 zich in voor:

- Met oud en nieuw vuurwerkvrijezones rondom gebieden waar veel dieren zijn, zoals de kinderboerderij.
- De verplichting tot het chippen en registeren van de chip van katten: dat maakt het makkelijker het baasje te vinden
- Capelle sluit zich aan bij het dierenbuddy programma. Op deze manier hoeven ouderen en chronisch zieken geen afscheid te nemen van hun huisdieren, ondanks dat ze minder goed kunnen zorgen voor ze. De vrijwillige dierenbuddy's helpen deze mensen namelijk met de dagelijkse zorg voor hun huisdieren.
- Overlast van ongedierte bestrijden we op een diervriendelijke en ecologisch manier.
- Voederverbod voorganzen, eenden en zwanen. Dit voorkomt overlast van ratten die het eten opeten en voorkomt dat ganzen, eenden en zwanen eten krijgen dat niet goed voor hen is.
- Capelle legt in haar richtlijnen van de Bijzondere bijstand vast dat inwoners met een laag inkomen een regeling kunnen treffen bij onvoorziene noodzakelijke medische kosten voor één huisdier.
- Verbod op bomenkap in het broedseizoen moet strenger worden gehandhaafd.

8. Sneller en schoner van A naar B

Gemiddeld genomen heeft Capelle aan den IJssel zeer veel auto's per vierkante kilometer en beschikt de gemeente over een treinstation, metrostations, vele busstations, zelfs een elektrische onbemande shuttle en watertaxi's. Vanaf 2022 komt er ook een halte van de waterbus. Bij investeringen in mobiliteit staat bereikbaarheid en duurzaamheid bij ons voorop. Het openbaar vervoer, fiets en elektrische scooter moet het aantrekkelijk alternatief blijven en zijn voor de auto, waarbij de fiets of elektrische scooter het logische vervoersmiddel is om naar het OV toe te reizen. Daarnaast wil D66 Capelle werken aan een cultuur van verkeersveilig gedrag in.

Beter openbaar vervoer

Het openbaar vervoer is een duurzame manier om van A naar B te komen. D66 Capelle is voorstander van een goed dekkend OV-netwerk voor heel Capelle en wil daarom investeren in een robuust systeem waarbij het OV de voorkeur heeft voor inwoners boven de auto.

- De Capelse buurtbus krijgt (financiële) ruimte om uit te breiden wanneer nodig.
- De nachtmetro wordt uitgebreid, waarbij geluidsoverlast tot een minimum beperkt blijft zodat de nachtrust van omwonenden niet in het geding komt.
- Capelle blijft zich maximaal inzetten binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) om de mobiliteit in en rond Capelle te verbeteren.
- Stimuleren van bedrijven om hun personeelsleden zoveel mogelijk gebruik te laten maken van het OV. Bij parkeeroverlast in woonwijken invoering van parkeerregulering overwegen.
- De waterbus zal voldoende haltes in Capelle en Krimpen krijgen om de verbindingen met de regio te verbeteren en wegen te ontlasten.
- We zetten ons samen met de regio in om de metro te automatiseren zodat meer passagiers kunnen worden vervoerd.
- D66 Capelle ziet het belang van een robuust duurzaam WMO en leerlingenvervoersysteem zodat iedereen van A naar B kan komen.
- Het verduurzamen van het wagen- en buspark blijft een standaard vereiste binnen aanbestedingen.
- Capelse bewoners en winkeliers mogen geen hinder ondervinden van parkeertoerisme bij ov-vertrekpunten.

Voorrang voor voetgangers, fietsers en OV

Capelle wordt steeds drukker en de straten worden, ook nu na corona, intensief gebruikt. Wanneer we meer gaan lopen, fietsen of met het ov-reizen komt meer ruimte vrij voor een veilige omgeving met ruimte voor spelen en groen. D66 wil toe naar een veilige fietsomgeving en autoluwe woonwijken, maar laat dit niet ten koste gaan van de bereikbaarheid.

- De fiets krijgt meer de ruimte. Door bijvoorbeeld meer te investeren in grotere fietsenstallingen bij stations en winkelcentra. Verder moeten zogenaamde fietsnietjes voldoende aanwezig zijn zodat iedereen veilig zijn fiets kan stallen. Fietspaden worden waar mogelijk verbreed.
- Daarnaast wordt geïnvesteerd in de renovatie, aanleg en verbreding van veilige fietspaden en wordt aangesloten op een landelijk netwerk van doorfietsroutes, waar de fiets zoveel als kan voorrang heeft. D66 wil hier vaart zetten in de realisatie.
- De veiligheid op fietspaden wordt verbeterd door gerichte verlichting en zo min mogelijk onderbrekingen op de fietspaden. Dit houdt ook in dat fietsers en voetgangers bij verkeerslichtinstallaties niet langer dan 45 seconden hoeven te wachten op groen licht.
- Rondom metro- en treinstations stimuleren we (elektrische) deelfietsconcepten om van en naar het station en carpoolplaatsen te komen. Verrommeling in de openbare ruimte door deze deelconcepten worden tegengegaan,
- Met de komst van de Omgevingswet en de omgevingsvisies pakken we de kans op proactief het verkeersveiligheidsbeleid, waarbij de voetgangers en fietsers centraal staan, mee te laten wegen in ruimtelijke aanpassingen.
- Op het fietspad bij de Algerabrug moet een bredere tunnel komen voor fietsers en voetgangers, zodat ook zij veilig van A naar B kunnen komen.
- Bij de Abram van Rijckevorselweg en het kruispunt bij de kanaalweg komt een ondertunneling voor fietsers en voetgangers.
- Bromfietsers, speed pedelecs en scooters gaan nu echt naar de rijbaan. Het mobiliteitsplan wordt uitgevoerd.
- Een norm van 30 km/uur voor wegen die gebruikt worden door zowel fietsers, voetgangers, auto's en het openbaar vervoer.

Veilig fietsend naar school

Driekwart van de Nederlandse bevolking ziet graag dat schoolomgevingen veiliger worden dan nu, blijkt uit onderzoek van Veilig Verkeer Nederland. Automobilisten staan met stip op één op de vraag wie de grootste bijdrage kan leveren om het verkeer veiliger te maken. Capelle aan den IJssel heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor schoolzones, waarbij duidelijke verkeersborden zijn aangebracht rondom scholen, maar dit is onvoldoende. D66 Capelle wil zich inzetten voor verruiming van de schoolzones en veilige verkeerssituaties rondom scholen creëren waarbij gestimuleerd wordt dat ouders en kinderen zo veel mogelijk met de fiets komen.

- D66 wil schoolmobiliteit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid zien tussen scholen en gemeente. Krachten worden gebundeld en wanneer scholen acties houden om kinderen en ouders meer te laten lopen of fietsen, dan zal de gemeente geld vrijmaken voor nieuwe grote fietsenstallingen.
- Het is niet mogelijk om alle schoolomgevingen autovrij te maken, maar voorzieningen voor het halen en brengen met de auto op afstand moet mogelijk worden, zodat het rondom de school minder

noodzakelijk is om de auto te parkeren. De infrastructuur rondom scholen moet uitstralen dat fietsers en voetgangers de hoofdrolspelers zijn.

- Rondom scholen wordt actief gehandhaafd van inrij- en parkeerverboden.
- Het in kaart brengen waar nog gevaarlijke situaties spelen in het verkeer door middel van het nieuwe verkeersveiligheidsmodel en daarna deze plekken aanpakken.
- Ieder kind dat in Capelle naar de basisschool gaat heeft recht op een fietsexamen.

Schone auto's zijn de toekomst

De volledig elektrische auto is gelukkig niet meer weg te denken uit het straatbeeld en zorgt dat onze omgeving schoner en stiller wordt. Wel zijn nog de nodige investeringen nodig in de infrastructuur en omgeving om de toekomst echt te geven aan schone auto's. Daarom zet D66 zich in voor:

- We streven dat het totale Capelse wagenpark van alle inwoners in 2030 voor minimaal 25% volledig elektrisch is. De Parkeernota, in 2015 mede opgesteld door D66, wordt voortgezet om de parkeerproblematiek in Capelle aan te pakken.
- Geen betaald parkeren in de openbare ruimte.
- Investeren in laadpalen waarbij iedere nieuwe parkeergarage en grote parkeerplaatsen een minimale hoeveelheid krijgen aan laadpalen. Rondom bedrijventerreinen wordt ook ingezet op meer laadpalen.
- Een alternatieve oeververbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Ridderkerk om zo de Algerbrug te ontlasten. Het openbaar vervoer in de vorm van de waterbus of doortrekken van de metro worden hier actief bij betrokken.
- De Algeracorridor wordt vernieuwd. Hierbij komt de nadruk te liggen op investeringen voor de fiets en openbaar vervoer. Er is geen ruimte voor een fly over bij het Capelseplein of viaduct bij de van Beethovenlaan voor autoverkeer wanneer er een grote toename aan geluids- en/of gezondheidsoverlast voor omwonenden ontstaat. Daarnaast wordt de Blinkerttunnel niet verlengd voor auto's. Dit kan namelijk zorgen voor extra overlast en een slechtere fietsveiligheid in de woonwijken. Hier is het fietsviaduct echter van grote toegevoegde waarde en moet snel aangelegd worden.
- Slimmer nadenken met bezorgbedrijven over een verbeterde en schonere levering van pakketjes. De afgelopen jaren is het aantal pakketbezorgingen gestegen. Ook dat legt druk op de ruimte in de stad en het is bovendien vervuilend. Busjes rijden in en door de stad om pakketjes af te leveren. Wij denken dat dat slimmer kan, bijvoorbeeld door het inrichten van hubs rondom de stad en door de levering te laten doen met emissievrije voertuigen.
- D66 is voorstander van een onderzoek samen met de branche hoe dit schoner, slimmer en veiliger kan.

9. Capelle hoort te bruisen!

Kunst en cultuur zijn het fundament van onze beschaving en dienen als inspiratie en brandstof voor individuele en maatschappelijke ontwikkeling. Iedereen zou daarom moeten kunnen genieten van een breed aanbod van kunst en cultuur, zoals opera, popmuziek, festivals en films. Er is dringend behoefte onder Capellenaren aan een bruisend stadshart. Om dit laatste te bereiken dient er een levendige agenda met culturele activiteiten te komen, niet alleen voor onze beide 'huiskamers', Isalatheater en IJsselbibliotheek, maar ook is een fraai stadsplein nodig, voorzien van fontein en aantrekkelijke horeca met terrassen. Makers van kunst en cultuur verdienen een betere maatschappelijke positie zeker nu de coronacrisis hen extra kwetsbaar heeft gemaakt. D66 staat voor een herwaardering van de kunst- en cultuursector waarbij de gehele sector wordt betrokken.

Kunst en cultuur voor iedereen

Kunst en cultuur is bedoeld voor iedereen en dus moet het laagdrempelig worden aangeboden:

- D66 vindt cultuuronderwijs op scholen belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Ieder kind dient op cultuuronderwijs te krijgen waarbij ruimte is voor ieder kind om kunst en cultuur te ervaren en zich hierin te ontwikkelen. Indien nodig, helpen we scholen met het opzetten of uitbreiden van cultuuronderwijs.
- D66 Capelle ondersteunt het Jeugdfonds Sport- & Cultuur (JSC). Dit biedt kinderen van Capellenaren met een laag inkomen financiële ondersteuning, zodat elk kind in Capelle aan culturele activiteiten (maar ook aan sport) kan meedoen.
- D66 ziet dat in Capelle veel organisaties, amateurs en professionals actief zijn op het gebied van kunst en cultuur. Helaas is er nog (te) weinig verbinding tussen deze partijen, met een versnipperd aanbod tot gevolg. D66 zet graag in op het verbinden van deze partijen zodat een afgestemd en aansprekend aanbod van culturele activiteiten ontstaat. De cultuuragenda moet terugkomen en onderzocht kan worden of terugkeer van een cultuurraad nuttig is.
- D66 vindt dat het Isala Theater ook een maatschappelijke taak heeft om scholieren en vrijwilligersorganisaties een podiumervaring te geven. Jongerentheater Quint en het Jeugdtheater bieden jongeren een goede mogelijkheid om ervaring op te doen met podiumkunsten.
- Theater de Schenkelstee biedt een thuisbasis voor amateur toneelspelers van alle leeftijden en dient wat ons betreft behouden blijven.
- D66 vindt het belangrijk dat het Van Cappellenhuis de komende periode werkt aan een breder aanbod en behouden zal blijven als trouwzaal en voor culturele activiteiten. De leningenportefeuille van de B.V. Rijksmonument Dorpsstraat 164 zal worden onderzocht en zo mogelijk geherstructureerd, waardoor de exploitatie de komende jaren zal verbeteren.

- Talentvolle jeugd op het gebied van Dans en Muziek moet een steun in de rug krijgen door het mogelijk te maken extra opleidingen te volgen.
- Voor D66 dient de subsidieregeling Nieuwe Culturele Initiatieven te blijven bestaan.

Muziekonderwijs zorgt voor plezier

D66 hecht grote waarde aan het behouden van een eigen muziekschool in Capelle (SKVR). Muziek spelen bevordert de motorische ontwikkeling en leert kinderen door te zetten en samen te spelen. Het inschakelen van muzikale ouderen kan een stimulans zijn voor de muzikale ontwikkeling van een kind. Kennismaken met muziek gebeurt op school en daarbuiten via muziekonderwijs.

De bibliotheek is een ontmoetingsplek

In Capelle wil D66 een kwalitatief hoogstaand bibliotheekaanbod met een brede maatschappelijke functie.

- D66 wil dat iedere Nederlander toegang heeft tot de bibliotheek en internet. Een bibliotheek stimuleert geletterdheid, taalvaardigheid, leesvaardigheid en digitale vaardigheden van volwassenen en kinderen. De functie van de jeugdbibliotheek dient versterkt te worden want dit is een essentieel onderdeel voor de ontwikkeling van kinderen.
- Voor mensen in kansarme wijken is de bibliotheek een broodnodige informatievoorziening en geeft de bibliotheek toegang tot internet. D66 ziet de bibliotheek als partner in de strijd tegen laaggeletterdheid.
- Om een èchte ontmoetingsplek voor lezen, studie, cultuur en informatie te worden moet de locatie op het Stadsplein veel ruimere openingstijden kennen en aantrekkelijke activiteiten organiseren.
- Een fijne (stille) werkplek in de bibliotheek voor studenten is belangrijk.

Breng ondernemers en de culturele sector samen

Naast de gesubsidieerde culturele instellingen spelen in Capelle ook culturele ondernemers een rol van betekenis. Het fysiek samenbrengen van ondernemers en creatieve activiteiten kan een toegevoegde waarde hebben.

- Het zal de creatieve economie versterken met bedrijven op het gebied van ontwerpen, tekenen, internet en gamen.
- Ook de Kunstkring Capelle, die zo'n 90 kunstenaars vertegenwoordigt en zich ten doel stelt kunst onder de aandacht te brengen van zoveel mogelijk bewoners, draagt hieraan bij.
- Leegstaande kantoor- en winkelpanden kunnen mogelijk worden gebruikt als atelier- en expositieruimte. D66 wil dat de gemeente een bemiddelende rol heeft.

Evenementen zijn onmisbaar

Een bruisend Capelle kan natuurlijk niet zonder een gezellig, levendig stadscentrum. Daarom wil D66 Capelle zich samen met ondernemers inzetten voor een écht sfeervol stadscentrum met activiteiten voor zowel jong als oud. Een centrum met aantrekkelijke betere en meer (dan tot nu toe) mogelijkheden voor cultuur, horeca, evenementen en een voor Capelle unieke voorziening, zoals bijvoorbeeld een bioscoop. D66 vindt evenementen zoals de Sinterklaasintocht, Cultuurmarkt en Koningsdag onmisbaar voor de inwoners van Capelle.

- D66 ziet graag meer evenementen en festivals in Capelle. In het nieuwe Stadshart moet altijd wat te beleven zijn, maar straks ook in het Nieuwe Rivium!
- De benodigde organisatorische en financiële middelen voor evenementen moeten eenvoudig beschikbaar zijn. Beveiligingseisen worden apart begroot.
- Vrijwilligers moeten vooral kunnen doen waar zij goed in zijn, waarbij de gemeente er voor zorgdraagt dat de onderliggende randvoorwaarden zo eenvoudig mogelijk zijn.
- De bezoekersaantallen zijn een criterium voor het toekennen van subsidie.

Behoud het Capelse erfgoed

Behoud van het Capelse erfgoed lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. De Historische Vereniging Capelle (HVC) stelt zich ten doel, met behulp van de inzet van vele vrijwilligers, cultuurhistorische waarden te beschermen en bekendheid te genereren. Uiteraard ontstaat gelukkig steeds meer digitaal erfgoed. Het verhaal achter ons erfgoed helpt ons bij het begrijpen van onze geschiedenis en van elkaar en wat D66 betreft zet de gemeente zich actief in om ons erfgoed, zoals Slot Capelle (park), het Van Cappellenhuis, het Beijerinckgemaal en het Dief- en Duifhuisje, te behouden en onderhouden. Daarnaast zet de gemeente zich in voor het binnen vier jaar geheel digitaliseren van het gemeentearchief door HVC (Historische Vereniging Capelle) en de gemeentelijke archivaris.

10. Voor een verandering van werk, inkomen & sociale zekerheid

Nederland staat voor grote uitdagingen. De arbeidsmarkt, belastingen en sociale zekerheid moeten veranderen als we willen dat zoveel mogelijk mensen een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen. De coronapandemie heeft diepe sporen nagelaten bij een groot aantal bedrijven. Mensen met een flexibel arbeidscontract en een deel van de zelfstandigen zijn erg kwetsbaar zodra het slechter gaat met de economie en/of hun gezondheid.

Werk is bron van stabiliteit

- Voor de meeste mensen is werk een bron van stabiliteit en kansen, een goede manier om in het eigen onderhoud te voorzien en mee te doen in de maatschappij. Echter, voor sommigen geeft werk nog onvoldoende uitzicht op vrijheid en zekerheid. Die ongelijkheid wil D66 bestrijden met nieuwe stimuleringsacties. **Uitgangspunten hierbij zijn:** D66 vindt dat werken in alle gevallen moet lonen en dat mensen gestimuleerd moeten worden om (weer) te gaan werken. Het moet dus anders dan nu want als je bijvoorbeeld vanuit de bijstand gaat werken, houd je soms netto niets extra's over wanneer je tegelijkertijd gekort wordt op toeslagen. De gemeente moet wat ons betreft niet wachten op regeringsbeleid maar kan zelf ruimte te zoeken om te experimenteren met werken met behoud van uitkering en aanvulling door de werkgever voor een bepaalde termijn van bijvoorbeeld een jaar of anderhalf jaar.
- Het creëren van de juiste randvoorwaarden voor werkgelegenheid is voor de gemeente Capelle een topprioriteit. De gemeente als organisatie moet vooroplopen in het bieden van werkervaringsplaatsen, doorstroming van talent en het bieden van werkkansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Daarnaast moet het mogelijk zijn om anoniem te solliciteren bij de gemeente.

Perspectief op werk in Capelle

- We willen voor iedere bijstandsgerechtigde de mogelijkheid verruimen om tijdelijk tot het minimumloon bij te verdienen naast de uitkering om via deeltijdwerk de stap naar een reguliere baan te zetten. Ook moet het gemakkelijker worden om een opleiding te volgen of vrijwilligerswerk te doen als daarmee de kans op een baan groter wordt.
- Introduceren van basisbanen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Door middel van een haalbaarheidsonderzoek wordt bekeken wat mogelijk is. De gemeente betaalt de loonkosten tot het uitkeringsbedrag en de werkgever vult aan tot het minimumloon. Het uiteindelijke doel is een reguliere baan en doorstroming is dus het uitgangspunt. Hierbij moet de verdringing van bestaande banen worden voorkomen.
- Tevens zetten wij in op meer zogeheten 'beschutte' werkplekken, goede structurele beschikbaarheid van detachingsfaciliteiten, een no-riskpolis, loonkostensubsidie en jobcoaching.

- In groenonderhoud worden leer-werktrajecten opgezet. Hierdoor kan gemeente weer meer onderhoud in eigen beheer doen.
- Werkplein dient werkzoekenden beter te stimuleren/ondersteunen om initiatieven te ontplooiën of vrijwilligerswerk te doen, waarmee ze relevante ervaring opdoen en hun kans op werk vergroten. Samenwerking van Werkplein met de vrijwilligersvacaturebank is daarbij logisch. D66 begrijpt dat dit extra tijdelijke inzet van een coach kan betekenen. Hiervoor moet extra budget beschikbaar komen. Bestrijding van werkloosheid onder jeugd en 55-plussers verdient speciale aandacht.
- Het Werkplein is makkelijk toegankelijk voor zowel werkgevers als werknemers. Periodiek moet geëvalueerd worden hoe succesvol het Werkplein is met het helpen van werkzoekenden naar betaald werk. Het aantal mensen met een ww-uitkering in Capelle, ca. 1.050 personen (stand medio 2021), moet naar beneden. D66 wenst een doelmatige uitvoering van de Participatiewet in samenwerking met Werkplein en Welzijn Capelle. Ook de grote groep van mensen in de bijstand, ca. 1.835 (stand medio 2021), verdient onze aandacht en moet kleiner worden.

Sociale zekerheid

Zo'n 13% van alle huishoudens heeft een inkomen van maximaal 120% van het wettelijk sociaal minimum. In Capelle gaat het om 3.900 huishoudens en dat is meer dan het landelijk gemiddelde. Tegelijkertijd zijn er veel situaties waarin iemand die gaat werken minder overhoudt dan met een bijstandsuitkering met toeslagen.

Daarom zet D66 zich in voor de volgende punten:

- Beter dan tot nu toe wordt ingezet op het voorkomen van armoede en problematische schulden.
- Mensen met een uitkering krijgen betere persoonlijke begeleiding en zo nodig ook omscholing, zodat zij in de toekomst meer kansen hebben om aan de slag te kunnen blijven.
- Tegelijkertijd moet de gemeente aandacht geven aan de niet-uitkeringsgerechtigden om te voorkomen dat hun afstand tot de arbeidsmarkt nog verder wordt vergroot. En een warme overdracht is tussen het UWV en betrokkenen.
- De organisatie Promen zal zich wat ons betreft extra gaan inspannen om leerwerkplekken te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (Wet Sociale Werkvoorziening).

Kansen voor 50-plus zzp'ers

We moeten steeds langer doorwerken, maar het perspectief voor 50-plussers op de arbeidsmarkt is meestal niet zo goed. Werkloze ouderen zien zich nogal eens gedwongen als zzp'er te starten.

- De gemeente kan wat ons betreft een extra inspanning leveren door tijdelijke opdrachten bij 50-plus zzp'ers neer te leggen.
- Met goede voorlichting kan de gemeente vooroordelen proberen weg te nemen en ondernemers stimuleren om ouderen aan te nemen.

Inburgeren betekent meedoen

Statushouders krijgen wat D66 betreft specifieke aandacht om zo snel mogelijk de Nederlandse taal te beheersen en werkervaring op te doen om zodoende door te stromen naar een betaalde baan. Welzijn Capelle heeft in dit kader met succes een pilot 'inburgering nieuwe stijl' afgerond. Wat D66 betreft kan deze aanpak structureel worden geïmplementeerd zodat versnelde integratie kan plaatsvinden.

- Via het Werkplein zal extra inzet wordt gepleegd om statushouders naar betaald werk te krijgen. Betaald werk is een effectieve manier om snel te integreren.
- D66 vindt dat de gemeente de regie moet krijgen over het volgen van taalcursussen. We werken hiervoor actief samen met onderwijsinstellingen, om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren.
- Samen kunnen gemeente, bedrijven en andere partners zorgen voor een betere match tussen beschikbare banen en werkzoekenden.

11. Bedrijfsleven: verantwoord ondernemen

Een sterke economie en een inclusief bedrijfsleven zijn nodig voor een bloeiende samenleving. Alleen zo hebben we de middelen om te investeren in onderwijs, zorg en zijn er genoeg banen en kansen voor mensen om zich te ontwikkelen. De coronacrisis heeft geleid tot tal van aanpassingen: meer thuiswerken, verandering van de bedrijfsvoering, online verkopen en thuisbezorging. De coronapandemie heeft vele uitdagingen voor Capelse bedrijven, zoals in de horeca, evenementen- en cultuurbranche.

Behalve door corona wordt het verdienvermogen van Capelse bedrijven ook beïnvloed door de beoogde circulaire economie als gevolg van het Klimaatakkoord. Wij ondersteunen de transitie naar een circulaire economie en stellen niet alleen voor 2050 maar ook voor 2030 doelen. Het streven is om in 2030 maar liefst 50 procent minder primaire grondstoffen (mineralen, metalen, fossiel) ten opzichte van 2014/2015 te gebruiken. Dit bereiken wij door op alle fronten circulair te denken: van een kringloopwinkel tot een marktplaats voor materialen. Duurzaam en CO₂-neutraal ondernemen brengt tal van kosten met zich mee, denk aan hernieuwbare grondstoffen, investeringen in onder andere zonnepanelen, duurzame afvalscheiding en een elektrisch bedrijfswagenpark, terwijl het niet zorgt voor een verhoging van de omzet. Bedrijven moeten een nieuwe balans zoeken tussen enerzijds duurzaam en anderzijds rendabel ondernemen. De gemeente kan hieraan een bijdrage leveren door subsidies beschikbaar te stellen voor het Capelse bedrijfsleven en door vermindering van de regeldruk zodat bedrijven het verduurzamingstraject kunnen bespoedigen.

Ook de toenemende digitalisering en de toenemende vergrijzing brengen uitdagingen maar ook kansen met zich mee. Bedrijven kunnen hierop inspelen door o.a. eenvoudige en makkelijk te begrijpen digitale communicatie, diagnostische apparatuur en handige apps aan te bieden.

Werkgelegenheid

Het bedrijfsleven is de ruggengraat van onze economie en kleine en middelgrote ondernemers zijn de motor van de werkgelegenheid. Voor onze gemeente gaat het om zo'n 37.000 banen. Steeds meer ondernemingen willen naast winst voor de aandeelhouder juist ook zo veel mogelijk maatschappelijke waarde creëren. Niet alleen voor klanten, medewerkers en toeleveranciers, maar ook voor de gehele samenleving.

- De gemeente Capelle dient een competente partner van het bedrijfsleven te zijn en blijven en mag geen bureaucratisch struikelblok worden, bijvoorbeeld door vlotte besluitvorming zonder dat dit ten koste van duurzaamheid en kwaliteit gaat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het verlenen van vergunningen of aanbestedingen.

Capelle als aantrekkelijke vestigingsplaats

Capelle aan den IJssel heeft een aantal bedrijventerreinen dat zeer aantrekkelijk is voor kleinere en (middel)grote bedrijven. Met locaties vlakbij (de haven van) Rotterdam en aan twee kanten snelwegen is de ligging zeer gunstig. Hoeveel bedrijven zich de komende jaren zullen vestigen is in deze periode vlak na de

coronacrisis nog onzeker. Om te zorgen dat Capelle een aantrekkelijke vestigingsplaats is en blijft, zet D66 zich voor het volgende in:

- Verhuizing van bedrijven naar de diverse bedrijventerreinen zo goed mogelijk te faciliteren. Hierdoor bieden wij bedrijven, die op dit moment soms nog zijn gevestigd in een woonwijk, de mogelijkheid te verhuizen naar een bedrijventerrein om zo ook van de goede logistieke infrastructuur gebruik te kunnen maken. De ruimte die hierdoor ontstaat in de woonwijk, kan vervolgens worden gebruikt voor woningbouw.
- Startende ondernemers kunnen voor nieuwe dynamiek zorgen. D66 Capelle wil daarom startende ondernemers drie jaar vrijstellen van onroerende zaakbelasting.
- Waar nodig zal door de gemeente geïnvesteerd moeten worden in nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen en we versterken de samenwerking met MKB'ers, startups en scale-ups en grote bedrijven die meer ruimte nodig hebben.
- Verder zullen startups en scale-ups ondersteuning krijgen bij het vinden van (flexibele) werkruimte en platforms (o.a. Capelle Business Plaza, ZZP Capelle en Economisch Netwerk Capelle) om elkaar te ontmoeten en kennis te delen.
- Ook dient de gemeente goede randvoorwaarden te scheppen voor ondernemers, door te zorgen voor een bij voorkeur- gratis kinderopvang, (digitale) infrastructuur en goed openbaar vervoer.

Versterken economische basis

Vanwege de gunstige ligging, naast wereldhaven Rotterdam en binnen de Randstad, kan de gemeente Capelle dankzij de beschikbaarheid van kantoren onze positie als ideale vestigingsplaats voor buitenlandse bedrijven, goed promoten.

- De gemeente zal hiervoor het initiatief moeten nemen en promotie van Capelle als vestigingsplaats samen met de ondernemers opzetten.
- D66 Capelle wil zo veel mogelijk kansen bieden aan onze lokale bedrijven om, volgens de geldende aanbestedingsregels, mee te dingen naar gemeentelijke opdrachten. Dit kan door actief lokale ondernemers en/ of ondernemersclubs te benaderen en te vragen mee te dingen. Ook (tijdelijke) samenwerkingsverbanden tussen ondernemers moeten mee kunnen dingen. Dit is goed voor onze gemeente én Capelse bedrijven.

Direct betrokken en benaderbaar

De innovatie via regionale ecosystemen, zoals bijvoorbeeld Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), willen wij stimuleren. Ook maatschappelijke organisaties spelen hierbij een essentiële rol. De laatste jaren werden o.a. veel Informatie- en communicatiebedrijven hier gestart.

- Gemeente Capelle heeft een faciliterende, ontzorgende en bemiddelende rol. D66 Capelle wil dat de gemeente een actieve relatie onderhoudt met de 5.600 Capelse en regionale ondernemers en hun brancheorganisaties.
- Ondernemerssprekuren zorgen voor een laagdrempelige mogelijkheid om met de wethouder in contact te komen. Uiteraard onderhouden de gemeente en de wethouder ook op eigen initiatief contact met bedrijven en organisaties.
- Speciale aandacht zullen de top 20 grootste werkgevers, de top 10 grootste groeiers en de top 10 meest duurzame bedrijven krijgen. Voor het meest duurzame bedrijf wordt elk jaar een ondernemingsprijs toegekend.
- De gemeente gaat zich actief inzetten op het leggen van relaties tussen partijen, zoals onderwijs en ondernemers, en ondernemers en instellingen. Een goede relatie tussen onderwijs en ondernemers dragen bij aan het oplossen van knelpunten, zoals het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, het beschikbaar zijn van voldoende stageplaatsen en het voorbereiden op een goede beroepskeuze.

Rivium

In het nieuwe Rivium zullen 5.000 woningen, parkeerruimtes, winkels en horeca worden gerealiseerd. D66 heeft hieraan actief meegewerkt. Voor de bestaande bedrijven in deze wijk is het belangrijk dat de volgende voorzieningen aanwezig zijn of gerealiseerd gaan worden:

- Een goede bereikbaarheid voor o.a. auto's en fietsers, voldoende parkeergelegenheid met laadpalen en een hoogwaardige ICT-infrastructuur zijn hiervoor noodzakelijke voorwaarden voor een aantrekkelijke vestigingsplaats. Uiteraard in combinatie met duurzame gebouwen (B-niveau) en voldoende ecologisch groen.
- Aanvullend openbaar vervoer, zoals de waterbus, zal worden ingezet om de bereikbaarheid te verhogen.
- De ontwikkeling van Rivium moet rekening houden met de bouw van een nieuwe woonwijk met 5.000 appartementen.
- D66 vindt dat de gemeente een actief innovatiebeleid moet voeren. Een Bedrijven Investerings Zone (BIZ) kan een belangrijke rol spelen. Onder innovatie verstaan wij in dit verband o.a. passend openbaar vervoer, ruimte voor elektrische auto's, goede bereikbaarheid met de fiets, high speed internet (300Mbps) en voor duurzame gebouwen level B (zie ook H10).
- Gezien de beperkte hoeveelheid parkeerplaatsen in het Rivium na de transformatie wil D66 dat er per jaar gemonitord wordt of daardoor geen overlast ontstaat in aangrenzende gebieden en dat bij gebleken overlast gezocht wordt naar een oplossing in het Rivium.

- D66 wil ook dat de inwoners van het Rivium sport- en recreatiemogelijkheden krijgen in hun eigen wijk.
- De People mover is geen betrouwbaar vervoersmiddel gebleken in de afgelopen 20 jaar. Met de bereikbaarheid van het Nieuwe Rivium dient hier mee rekening te worden gehouden.

Winkelcentra

Online shopping is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Ondernemers met een fysieke locatie ondervinden meer concurrentie, doordat een steeds groter deel van de bestedingen wordt gedaan bij webwinkels. Dat heeft consequenties voor onze verschillende winkelcentra, zoals de Koperwiek.

- Het stimuleren van niet-traditionele retail in winkelcentra, zoals bijvoorbeeld dienstverlenende bedrijven en (thuis)zorgwinkels.
- Online shoppen is complementair aan offline shoppen. We ondersteunen ondernemers om een goede wisselwerking te vinden tussen online en offline zichtbaarheid. Bijvoorbeeld door het project met de digitaliseringsvouchers voor een langere tijd te blijven ondersteunen.

De weekmarkt

De wekelijkse markt in het centrum is waardevol voor veel inwoners. D66 zet zich in erop dat ook na de realisatie van het nieuwe stadscentrum de weekmarkt zijn plek en zijn functie behoudt. D66 is tevens voorstander van een bloeiende weekmarkt op het Pier Panderplein in Schollevaar.

Stadsplein

D66 vindt dat het stadsplein in de nabije toekomst een mooie en centrale functie moet krijgen, ingericht als een groene ontmoetingsplek welke ook geschikt is voor (grotere) evenementen.

Ook wil D66 hier een permanent openbaar toilet voorzien.

Winkeltijden

D66 vindt dat winkeliers in volledige vrijheid moeten kunnen bepalen welke openingstijden, met inbegrip van de zondag, zij willen hanteren. De winkeliers zelf zijn immers het best in staat te bepalen wat goed is voor hun onderneming en wat aansluit bij de wensen van de klanten.

Veiligheid

Veilig kunnen winkelen en ondernemen is noodzakelijk. In de afgelopen jaren is al veel gebeurd, mede op initiatief van de bedrijven zelf. Alle winkelgebieden en bedrijventerreinen zouden moeten inzetten op het verkrijgen of behouden van het Keurmerk Veilig Ondernemen en de gemeente stimuleert en faciliteert hierin.

12. Democratische vernieuwing

De sterkste democratie is een democratie die zo dicht mogelijk bij de burger staat. Onder dat motto werd D66 ruim vijftig jaar geleden opgericht. Waar Capellenaren niet alleen om input wordt gevraagd, maar ook zelf initiatief kunnen nemen. Bijvoorbeeld over de invulling van de energietransitie en herinrichting van hun woonwijk. Ook jongeren worden als serieuze gesprekspartner gezien. Capellenaren krijgen wat ons betreft de mogelijkheid om een onderwerp op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen of wijzigingen in reeds bestaande plannen voor te stellen.

Actief burgerschap van jongs af aan

Voor elke duizend inwoners zijn ook duizend verschillende manieren om mee te doen. Overal zijn zichtbare en onzichtbare scheidslijnen en D66 wil ervoor zorgen dat iedereen gehoord wordt, een stem heeft en niemand wordt buitengesloten mits er tijdig en adequaat bestuurd wordt. Daarom zet D66 zich in voor de volgende punten:

- Burgerschap stimuleren door het organiseren van een jongerendebat, energiedebat en de dag van de democratie.
- Uitbreiding van het gemeenteraadspel naar zo veel mogelijk Capelse scholen
- Klas in de gemeenteraad voor groepen 8 van de basisschool. Op deze manier leren deze kinderen door het naspelen van een raadsvergadering meer over de gemeenteraad.
- Faciliteer een kindervragenuur met de gemeenteraad op de dag van de kinderrechten.

Integer bestuur

D66 let traditiegetrouw scherp op integriteit van het openbaar bestuur en de kwaliteit van de besluitvorming. Checks en balances staan hierbij centraal: burgemeester en wethouders besturen en de gemeenteraad controleert hen. Hoe krijgen inwoners een stem bij en eventueel controle op nieuw beleid?

- D66 Capelle wil zoeken naar actievere vormen om bijvoorbeeld bestemmingsplannen of de herinrichting van wijken samen met de bewoners te schrijven en deze achteraf ook te kunnen controleren. Als zodanig ontstaat een groter draagvlak.
- D66 wil graag een hoorzitting voor nieuw te benoemen wethouders. Op deze manier kan de raad toetsen of de wethouder past bij de verwachtingen die de raad heeft van zijn portefeuille.

Democratie is inspraak

- D66 pleit ook voor de instelling van een burgerraad, die de gemeenteraad en bestuur van advies kan dienen bij complexe leefklimaatvraagstukken, zoals de energietransitie, CO2-reductie en afvalverwerking. Deze burgerraad wordt samengesteld door middel van loting onder de bewoners.
- D66 wil het burgeramendement invoeren. Zo kunnen Capellenaren, mits zij genoeg handtekeningen ophalen, een wijzigingsvoorstel op een besluit van de raad voorstellen waar de gemeenteraad over moet stemmen.
- Capellenaren krijgen de mogelijkheid om een onderwerp op de agenda van de gemeenteraad te zetten. Het te agenderen onderwerp moet wel relevant zijn en breder gedragen worden, daarom moeten initiatiefnemers 50 handtekeningen verzamelen van Capellenaren die de agendering ondersteunen.

Dit soort burgerinitiatieven wordt tot op heden nog niet toegepast in de gemeente Capelle. Dit zou ook de betrokkenheid van de burgers aanzienlijk kunnen vergroten.

Wijk Overleg Platforms

Wijk Overleg Platforms (WOP's) kunnen een belangrijke rol spelen als verbinder tussen de gemeente en de Capellenaar door het gesprek tussen deze twee partijen te faciliteren. Vanuit WOP-besturen (vrijwilligers) bestaat er veel frustratie over - en zij ervaren veel onbegrip van - het overleg met het gemeentebestuur i.c. de betrokken wethouders. Wat tegelijkertijd opvalt is de grote hoeveelheid kritiek die burgers in het algemeen hebben op de beleidsbepalers en -uitvoerders van de gemeente Capelle. Idealiter zouden WOP-besturen een goede brug moeten kunnen slaan tussen enerzijds de Capellenaren in de wijken en anderzijds het bestuur.

- De WOP's zijn geen verlengstuk van het college maar zijn onafhankelijk en faciliteren het gesprek tussen de Capellenaar en de gemeente.
- Afspraken tussen WOP's en de gemeente moeten vastgelegd worden en het WOP moet de gemeente bij niet nakoming hierop kunnen aanspreken.
- Het is belangrijk dat WOP's breed gedragen worden in de wijk en de huidige vrijwilligers ondersteund worden. Daarom wil D66 dat naast de al actieve WOP-bestuurders, Capellenaren worden ingeloot en worden gevraagd om te participeren in het WOP-bestuur.

Jongerenraad als partner

De jongerenraad bestaat uit betrokken jongeren die zich willen inzetten voor Capelle. Als gemeente moeten we hen als serieuze gesprekspartner zien. Zij hebben immers de toekomst.

Het Referendum

Door middel van een referendum kunnen Capellenaren zich gevraagd en ongevraagd collectief uitspreken over een gemeentelijk besluit. D66 is voorstander van het uitbreiden van de mogelijkheden voor het referendum. Dat wil zeggen; meer dan alleen een ja- of nee-vraag, maar bijvoorbeeld ook een vraagstelling waarmee Capellenaren kunnen kiezen tussen een aantal opties. Het referendum dient tevens als een laatste mogelijkheid voor Capellenaren om zich collectief uit te spreken tegen een voorstel.

13. Jezelf zijn begint bij een veilig gevoel

In Nederland heeft iedereen het recht om zichtbaar zichzelf te zijn. We zijn een divers land. Niet voor niets was Nederland het eerste land waar het huwelijk werd opengesteld voor mensen van hetzelfde geslacht. Maar deze tolerantie staat onder druk. Homo's die hand in hand over straat lopen, zijn niet overal veilig. Vrouwen die abortus willen plegen worden geïntimideerd bij de kliniek of seksuele intimidatie op straat. Nog steeds bepaalt je geslacht, je identiteit, je afkomst en of je wel of geen handicap hebt een flink deel van de kansen die je krijgt.

Voor D66 is dit onacceptabel. Wat je geslacht, geaardheid, overtuiging of huidskleur ook is; niemand heeft het recht de ander op basis van deze kenmerken in de vrijheid te beperken. Vrijheid is een universeel recht. D66 streeft daarom in wereldwijd verband, maar ook op lokaal niveau naar dezelfde rechten voor iedereen.

Discriminatie tegengaan in Capelle

Vrijheid en gelijkheid zijn helaas nog niet vanzelfsprekend. D66 strijdt voor de bescherming van LHBTIQA+ personen tegen discriminatie en geweld. Vrijheid en gelijkheid zijn helaas nog niet vanzelfsprekend. Dit bedreigt de gelijke rechten voor en gelijke behandeling van LHBTIQA+ personen. Het hoge percentage zelfmoorden onder LHBTIQA+ jongeren laat zien dat zij zich nog altijd een kwetsbare positie bevinden. Daarom zet D66 in voor de volgende punten:

- Stigmatisering en discriminatie van LHBTIQA+ personen moeten worden aangepakt. Zodat iedereen vrij is om daadwerkelijk zichtbaar zichzelf te kunnen zijn.
- Binnen zorg en welzijn hebben we extra oog voor de soms moeilijke situatie van dak- en thuisloze LHBTIQA+-jongeren, bi-culturele en LHBTIQA+-vluchtelingen.
- Ook voor ouderen is het belangrijk dat zij zichzelf kunnen zijn. Speciale aandacht gaat uit naar ouderen die naar ouderenhuisvesting gaan en daar niet meer zichzelf kunnen zijn doordat bijvoorbeeld hun geaardheid niet geaccepteerd wordt.
- Het bereiken van meer inclusiviteit begint bij bewustwording bij iedere inwoner omtrent racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting wat iedereen kan raken. D66 zet zich in voor een bewustwordingscampagne waar inwoners zien hoe ook zij, zelfs wanneer zij niet direct geraakt worden door een gebrek aan inclusie, iedereen kan schaden.
- D66 wil dat de gemeente een antidiscriminatieplan opzet welke de basis vormt voor een actieve aanpak van discriminatie in Capelle. De gemeente werkt hierin samen met diverse organisaties, inwoners en het bedrijfsleven. Zo worden geen samenwerkingen aangegaan met organisaties die zich bewezen schuldig hebben gemaakt aan discriminatie en andere vormen van uitsluiting.

Handhaving

Voor een veilig Capelle aan den IJssel is het nodig om af en toe een extra oogje in het zeil te houden, waarbij de rechten van de Capellenaren centraal blijft staan. De wijkagent, handhaving en de bewoners zijn de ogen en oren op straat. Zij weten wat er leeft en speelt op straat en daarom wil D66 zich inzetten voor de volgende zaken:

- D66 wil de wijkagent ook echt wijkagent laten zijn door haar meer tijd in de wijk te geven. De wijkagent is de spil in de wijk als het aankomt op veiligheid. Zij kent de wijk goed, spreekt veel bewoners en weet daardoor wat er speelt. Dit is cruciaal voor maatwerk op het gebied van veiligheid.
- Vasthouden van onze Capelse handhavers die bekend staan om al hun goede werk. De handhavers hebben het in coronatijd niet makkelijk gehad en moeten steeds meer taken van de politie overnemen. We vinden het geen goede ontwikkeling als handhaving wordt ingezet ter vervanging van de politie en dat hun bevoegdheid verder wordt uitgebreid. D66 is geen voorstander van wapenstokken bij handhavers.
- In sommige wijken en buurten is er een buurtpreventie-team. Dit zijn vrijwilligers die door de wijk lopen en zo contact houden met de bewoners. Dit doen zij ook 's avonds. Hierdoor weten zij wat er speelt in de wijk en kunnen zij vroegtijdig (potentiële) problemen signaleren. D66 Capelle steunt dit initiatief van harte en ziet graag dat dit in meerdere wijken van Capelle wordt gefaciliteerd.
- Buurtmaatjes naar Capelle halen. Zij kennen de mensen van de buurt en kunnen het laagdrempelig aanspreekpunt zijn voor de buurt. Buurtmaatje kunnen bijvoorbeeld vrouwen helpen met tips voor moeilijke thuissituaties.
- Cameratoezicht met oog voor privacy en alleen daar waar het echt nodig is om een veiligere omgeving te realiseren. Dit vereist goede evaluaties om zo de noodzaak van het cameratoezicht na te gaan. Ook bij het afschalen van cameratoezicht dient goed in de gaten te worden gehouden of de problemen die door het cameratoezicht zijn verdwenen niet weer terugkomen.
- Geen preventief fouilleren. Het preventief fouilleren blijkt weinig effectief en vraagt veel politie inzet, wat weer ten koste gaat van politie inzet in bijvoorbeeld de wijken zelf.

Sociale veiligheid

- Radicalisering, extremisme en polarisatie is ongewenst en moet voorkomen worden. Samen met wijkagenten, jongerenwerkers, scholen en hulpverleners willen we radicalisering, (rechts- en links-) extremisme en polarisatie voorkomen, vroegtijdig signaleren en terugdringen. De (lokale) politiek heeft een voorbeeldfunctie als het aankomt op polarisatie en discriminatie. D66 raadsleden geven hierin het goede voorbeeld en spreken collega's aan op polariserend of discriminerend gedrag.
- Capelle biedt geen plaats voor ongewenste buitenlandse beïnvloeding, bijvoorbeeld door middel van financiering of weekendscholen, die tot ondermijning van onze democratische rechtsstaat, vrijheden en open samenleving leiden.

- Wie om culturele of religieuze redenen wil breken met de familie moet extra bescherming en hulp kunnen krijgen.
- Jongeren die verstrikt raken in criminaliteit zien vaak geen weg terug meer. We zetten in op een persoonsgerichte aanpak voor risicjongeren met gedragsregulering en agressietrainingen. Het buurtpreventie-team kan hier een belangrijke rol in spelen.
- Ook moet de gemeente zorgen dat deze jongeren een uitweg krijgen en nieuwe kansen. Het helpen vinden van een opleiding of begeleid worden naar het vinden van werk is onderdeel van deze aanpak.
- Aanpak wapenbezit en nepwapens. D66 ondersteunt de politie en het Openbaar Ministerie in het opvolgen van alle meldingen over steek- en schietincidenten en wapenbezit en het organiseren van vrijwillige inleveracties van (nep)wapens. Dit laatste door geld vrij te maken en door ruimtes beschikbaar te stellen.

Veilig ondernemen en geen ondermijnende criminaliteit

- De georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, zoals drugshandel en –smokkel en witwassen wordt bestreden door betere samenwerking met organisaties in de regio. Onder andere het weerbaarder maken van ondernemers en bedrijven zorgt ervoor dat ondermijning minder makkelijk voet aan de grond krijgt. Ook hier geldt dat zoveel mogelijk preventief inzetten de basis is, maar waar nodig ondermijning ook direct bestreden wordt.
- Om je onderneming te laten floreren is een veilig ondernemersklimaat essentieel. D66 wil in blijven zetten op het keurmerk veilig ondernemen en voorlichting voor ondernemers.
- De burgemeester moet zich aansluiten bij het manifest ondermijnende criminaliteit. Het verdienmodel van criminelen moet aangepakt worden en jongeren die we dreigen te verliezen aan de criminaliteit moeten geholpen worden.

Cyberveiligheid

Dreigingen op het gebied van veiligheid zijn niet alleen meer fysiek, maar ook digitaal. De gemeente dient de gegevens van haar inwoners goed te beschermen en daarmee de gehele eigen IT-infrastructuur.

- Kwetsbaarheden van de gemeenten moeten in zicht worden gebracht met behulp van cybersecurity experts meten we regelmatig de risico's van cyberaanvallen op cruciale processen in de gemeente, zoals de zorg, het onderwijs en de logistieke keten.
- Cybersecurity is voor de inwoners van Capelle ook van cruciaal belang. We maken Capellenaren weerbaar tegen online fraude en whatsappfraude door het organiseren van periodieke trainingen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Ambtenaren in dienst van Capelle zullen deze trainingen ook moeten volgen. Raadsleden moeten deze trainingen ook volgen.

14. Zorg & Welzijn

Wij zijn trots op de mensen die in Nederland elke dag opnieuw hard aan het werk zijn voor een ander. Of dat nu gebeurt in de reguliere zorg, de mantelzorg, de jeugdzorg of de zorg voor mensen met een beperking. De gemeente heeft een belangrijke taak om deze mensen te ondersteunen.

In 2020 en 2021 is veel zorg uitgesteld door corona en lopen er veel mensen rond met niet-gediagnosticeerde ziektes of staan mensen in de wacht voor psychische hulp. Het is daarom belangrijker dan ooit om zorg laagdrempelig en betaalbaar te houden.

Gezondheid en zorg

Gezondheid is ons grootste goed. D66 vindt dat kansengelijkheid bijdraagt aan een goede gezondheid. Wij geloven in de eigen kracht van mensen om mee te doen, ook als je sociale, fysieke of emotionele uitdagingen hebt. Soms is daar een steun in de rug voor nodig.

- Actief zijn, meedoen en het hebben van sociale contacten zien wij als onlosmakelijk verbonden met welzijn en gezondheid. Onze stad moet bewoners meer uitnodigen om actief mee te doen, zowel op fysiek als sociaal gebied.
- Er zou een krachtiger verbinding tussen het sociale en fysieke domein moeten komen, onder meer via de Stadsvisie (ook Omgevingsvisie) en het Programma Buitenruimte. De fysieke leefomgeving draagt in sterke mate bij aan een gezonde omgeving, die uitnodigt om te bewegen.
- Projecten en initiatieven van Capellenaren die de doelen van zorg & welzijn ondervangen van de gemeente Capelle worden actief ondersteund.
- Het krijgen van passende zorg moet laagdrempelig zijn met simpele procedures, waarbij de eigen regie voorop staat. Wanneer hulp nodig is worden mensen hierin ondersteund.
- De afstemming met de gemeente, en tussen lokale partijen zoals Welzijn Capelle, zorgaanbieders en praktijkondersteuners van de huisarts, kan beter. De onderlinge contacten tussen de betrokken professionals ten behoeve van de integrale gezamenlijke afweging kan verder verstevigd worden. Een Capellenaar moet op de juiste ondersteuning en hulp kunnen rekenen, ook als daarbij meer partijen betrokken zijn.
- Verder streven we naar één aanspreekpunt voor maatschappelijk werk waarbij het principe één gezin, één regisseur en één plan voorop staat. Zorgmedewerkers kunnen hier terecht voor doorverwijzingen en informatie. Stichting welzijn kan hier een belangrijke rol in spelen. Een pilot zal zorgen voor meer inzicht in hoe dit vorm kan krijgen. De verbinding tussen (medische) zorg en welzijn wordt versterkt. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor de preventieve elementen die bijdragen aan het bevorderen van gezondheid zoals een gezonde leefstijl, en het voorkomen van eenzaamheid.
- Helaas zijn er soms lange wachtlijsten als je psychische hulp nodig hebt. D66 Capelle kan die wachtlijsten niet aanpakken, maar we kunnen wel kijken naar alternatieve vormen van hulp die in de tussentijd kunnen helpen en soms al genoeg zijn. D66 wil dat de gemeenteprojecten ondersteund die

mensen met psychische klachten helpen met een goede dagbesteding en in contact brengen met anderen.

Jeugdzorg

Toen jeugdzorg taken in 2015 naar de gemeenten werd overgeheveld was de focus bij de gemeente Capelle en de regio vooral gericht op de continuatie van de zorg. De afgelopen jaren is de verwachte en zo gewenste kwaliteitsverbetering uitgebleven en de vraag naar jeugdzorg is verder gegroeid. Komende periode moeten we ook als gemeente Capelle echte stappen zetten zodat de jongste inwoners van Capelle de juiste zorg krijgen die ze verdienen. Daarom wil D66:

- Bij de intake van jeugdzorg een goede afweging of een integrale aanpak met andere onderdelen van het sociaal domein gewenst en/of noodzakelijk is.
- Snelle en hoge kwaliteit diagnostiek bij aanmelding, zodat kinderen en gezinnen zo snel mogelijk de juiste hulp krijgen.
- Inzetten op bewezen effectieve interventies binnen de jeugdzorg. Stimuleren van evaluaties om effectiviteit van interventies duidelijk te krijgen. Een gesloten setting (gesloten jeugdzorg /jeugdzorg plus), waarbij de rechten van het kind niet gerespecteerd worden, voldoet niet aan deze criteria.
- Actief op zoek naar gemeenten waar de jeugdzorg goed geregeld en binnen budget is om te leren hoe het beter kan in Capelle.
- Extra aandacht en jeugdgezondheidszorg in de eerste 1000 dagen van een kind. Gezondheid is een belangrijk thema vanaf de geboorte, dus het is belangrijk dat we niet alleen kraamzorg bieden, maar ook gezondheidshulp in de eerste 1000 dagen van een kinderleven. De verloskundige en jeugdgezondheidszorg zijn de aangewezen partijen zom problemen te signaleren bij baby's en peuters.
- Extra aandacht voor mensen die in scheiding terecht komen doormiddel van extra voorlichting en vroegtijdige hulp aangeboden via het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) waarbij ingezet wordt om waar mogelijk vechtscheidingen vermeden worden omdat kinderen daar het slachtoffer van worden.
- Een actieve rol van de Capelse wethouder binnen het bestuur van de gemeenschappelijke regeling jeugdhulp Rijnmond (GRJR) nastreven.
- Bij het overhevelen van taken van de GRJR naar het CJG op basis van een onafhankelijk onderzoek met een gedegen risicoanalyse.

Welzijn

- D66 ondersteunt de bewustwordingscampagne Ben van Waarde en wil een gezonde leefstijl en de vitaliteit van ouderen stimuleren en faciliteren.
- Voorzieningen waar Capellenaren elkaar kunnen ontmoeten, en bijvoorbeeld samen kunnen eten, zijn voor iedereen dichtbij. Wanneer we elkaar beter leren kennen wordt vereenzaming teruggedrongen.
- D66 heeft extra aandacht voor mentale gezondheid en de toenemende druk op het dagelijks leven van jongeren en jongvolwassenen door diverse maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de ervaren prestatiedruk en de rol van social media.

- Huizen van de Wijk en ontmoetingsactiviteiten zijn een fundament van de sociale basis van Capelle en moeten snel worden uitgerold naar alle wijken. De Huizen van de Wijk zijn buurtcentra nieuwe stijl. Hier werken de vrijwilligers en professionals van de wijkwinkels en het welzijnswerk samen. Capellenaren kunnen bij deze centrale punten terecht voor allerlei zaken. Van het bezoeken van een repair cafe, volgen van een cursus tot het ordenen van hun administratie. Maar ook om initiatieven te ontwikkelen voor de buurt, of zelf actief te worden als vrijwilliger.

Jeugdwerk

Onze jeugd hoort ook bij Capelle, bij de wijk en bij de buurt. Zij hebben tijd en ruimte nodig om hun eigen weg te vinden naar volwassenheid. Een groot deel van de jeugd kan dat goed zelf, maar een deel heeft een duwtje in de rug nodig.

- Jeugdwerk van Stichting Welzijn moet grote groepen jeugd kennen en aan zich weten te binden door leuke activiteiten.
- Jeugdwerk werkt vanuit de wijk en in samenwerking met andere organisaties zoals Sportief Capelle, Huizen van de Wijk, Buurtverenigingen en WOP's.
- Capsloc biedt veel mooie voorzieningen voor de jeugd. De effectiviteit van Capsloc moet wel worden verbeterd. Meer activiteiten voor de gehele jeugd van Capelle.
- D66 wil naar één organisatie voor jeugdwerk binnen Capelle.
- Bestaande regelingen voor ondersteuning van vakantieactiviteiten, zoals huttenbouw blijft bestaan.

Zorg voor mensen met een beperking

Mensen met een beperking verdienen dezelfde kansen als ieder ander om mee te doen aan de samenleving. Daar moeten we onze samenleving op inrichten. Net als in de medische zorg wordt de gehandicaptenzorg steeds gespecialiseerder. Dat is voor veel mensen met een beperking een goede uitkomst, als zij inderdaad de zorg krijgen die voor hen op maat is. Maar niet iedereen met een beperking is geholpen met sterk gespecialiseerde zorg. Als met gespecialiseerde zorg sociale structuren belemmerd worden, kan dat meer afstand scheppen tot naaste familie. Het kan beter zijn om de zorg zoveel als mogelijk in de vertrouwde thuissituatie te verlenen en het gezin daarbij goed te ondersteunen.

- Gezinnen met een kind met ernstige verstandelijke en/of meervoudige beperking moeten een hulpverlener krijgen om hen als vast aanspreekpunt bij te staan.
- De Belangengroep Gehandicapten Capelle (BGC) volgt het beleid met betrekking tot mensen met een handicap en de uitvoering hiervan door de gemeente Capelle. D66 Capelle steunt deze belangenorganisatie en zal zich inzetten voor blijvende gemeentelijke ondersteuning.

Mantelzorg overkomt je

Vrijwilligers kiezen ervoor om zich in te zetten. Dat doen zij voor een beperkt aantal uren en zij kunnen zelf bepalen wanneer zij hiermee willen stoppen. Mantelzorgers hebben deze keuzevrijheid niet. In Capelle is

bijna één op de vier volwassenen mantelzorger. Bijna 2.500 Capellenaren verlenen meer dan 14 uur mantelzorg per week, van hen voelt bijna 11% zich overbelast².

- D66 Capelle ziet zowel de fysieke als de mentale lasten die op de schouders van een mantelzorger kunnen rusten. Respijtzorg, de mogelijkheid om de zorg (structureel of incidenteel) tijdelijk over te dragen, is daarom erg belangrijk. Het biedt de mantelzorger de ruimte en verlaagt de kans op overbelasting. We zetten ons in om de respijtzorg zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van mantelzorgers.
- Mantelzorgers worden ondersteund met trainingen en informatie.
- Het Mantelzorgcafé vorm krijgt door Stichting Welzijn.
- Bedrijven voorzien worden van betere informatie over het begeleiden van mantelzorgers.

Vrijwilligerswerk

D66 waardeert de grote inzet van vele Capellenaren als vrijwilligers. Zij leveren belangeloos een enorme bijdrage aan de samenleving. Het is aan de gemeente om dit vrijwilligerswerk zo goed mogelijk te ondersteunen en faciliteren. Daarom wil D66:

- Deskundigheid van vrijwilligersorganisaties en Adviesraad Sociaal domein vroegtijdig worden inzetten bij het wijzigen van gemeentebeleid.
- Vrijwilligers kunnen zich ontwikkelen door cursussen en trainingen te volgen.
- Vele Capellenaren zijn al actief als vrijwilliger. Toch is er nog steeds een tekort aan vrijwilligers. De verbinding tussen alle partijen die vrijwilligers nodig hebben en partijen die zich professioneel bezighouden met het zoeken naar, ondersteunen van en trainen van vrijwilligers wordt vanzelfsprekend. Organisaties als Welzijn Capelle, Sportief Capelle, IJsselland Ziekenhuis, Rijckehove en GR IJsselgemeenten kennen en ondersteunen elkaar als het gaat om werven en behouden van vrijwilligers.
- De waarderingssubsidie en verzekering voor vrijwilligers blijven bestaan en zijn makkelijk toegankelijk voor organisaties.

---

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85012NED?q=mantelzorg>
Een Capelle voor Iedereen

15. Een leven lang sport en bewegen

Sport en bewegen moeten voor elke inwoner toegankelijk zijn. Voor D66 Capelle is het een onmisbaar element in het sociale leven. Sport en bewegen leidt tot ontmoeting en het verbinden van inwoners, organisaties en bedrijven. Maar sporters ondervinden soms hinder van stigmatisering, pesterijen en vormen van buitensluiting van LHBTIQA+ personen. D66 Capelle tolereert dit niet en zal hier zo nodig alles aan doen om dit tegen te gaan.

Sporten en bewegen is plezier en houd je fysiek en mentaal fit en draagt bij tot het verminderen van stress. Een breed aanbod van sport maakt Capelle een aantrekkelijke stad om te wonen en zorgt voor een positieve bijdrage in het welzijn van de Capellenaar. D66 Capelle beschouwt het geld dat besteed wordt aan sport als een investering in Capelle en haar inwoners. Dat de gebruiker betaalt voor sport is voor D66 Capelle een gezond uitgangspunt. Met financiële ondersteuning van de gemeente voor minder draagkrachtigen kan dit worden gerealiseerd. Met het Jeugdfonds Sport & Cultuur (JSC) kan een financiële drempel om mee te doen weg worden genomen. Immers sport en bewegen draagt ook bij aan de ontwikkeling van de jeugd.

Goed bewegen begint bij goed bewegingsonderwijs

Veelzijdig en plezierig bewegingsonderwijs zorgt ervoor dat kinderen ook buiten schooltijd eerder gaan sporten in verenigingsverband en dit ook voor langere tijd zullen volhouden.

- Met de introductie van schoolzwemmen wil D66 het bewegingsonderwijs op (basis)scholen verbeteren. Kwalitatief en kwantitatief goed bewegingsonderwijs is namelijk van essentieel belang in de strijd tegen bewegingsarmoede en vroegtijdig overgewicht (of zelfsobesitas).
- De ideale situatie zou zijn als alle basisschoolkinderen dagelijks bewegen op school: 2 keer per week bewegingsonderwijs van een vakleerkracht, 2 keer bewegen onder leiding van de groepsleerkracht (dit kan ook op het schoolplein plaatsvinden) en 1 keer per week schoolzwemmen.
- Goed bewegingsonderwijs op het voortgezet onderwijs door een vakleerkracht is wat D66 Capelle betreft een vanzelfsprekendheid.
- De mogelijkheid om na schooltijd te sporten, bijvoorbeeld door sport introductielessen te volgen of te sporten met schoolteams, dient tot de mogelijkheden te behoren.

Sporten en bewegen moeten breed toegankelijk zijn

Sporten en bewegen zijn belangrijk voor zowel jong en oud. Het houdt ons vitaal, bevordert sociale cohesie en het is ook heel leuk! De gemeente heeft een belangrijke rol om dit mogelijk te maken:

- Sporthal Schenkel moet blijven bestaan. Naast gebruik voor sporten zoals zaalhockey en zaalkorfbal kan deze sporthal ook gebruikt worden voor andere maatschappelijke doeleinden, zoals andere sportvereniging, scholen of dagbesteding door senioren.
- Capaciteitsproblemen bij de voetbalverenigingen worden opgelost, door extra kunstgrasvelden te realiseren voor CVV Zwervers en SVS en meer kleedkamers in te richten voor VV Capelle.

- D66 Capelle hecht veel waarde aan een goed en aantrekkelijk aanbod denksport. Vanuit de denksport is er in het verleden initiatief genomen om één centrale locatie te realiseren waar een groot deel, dan wel alle denksport samenkomt. D66 ondersteunt dit initiatief en zet zich hiervoor in.
- Het is een verrijking voor kinderen als zij op jonge leeftijd kennismaken met de niet traditionele sporten. Gastlessen op scholen zorgen ervoor dat kinderen andere sporten leren kennen.
- We stimuleren samenwerking tussen de verschillende sportverenigingen, zodat kinderen in aanraking komen met andere sporten.
- Ook voor ouderen en mindervaliden moet het mogelijk zijn om te sporten en/of verantwoord te bewegen. Het Capelse sportaanbod moet ook voor hen toegankelijk zijn. Bijv. walking football, aqua jogging en aangepaste fitness.

Een leven lang sporten en bewegen

Bewegen en sporten liggen in elkaars verlengde en zijn voor zowel jongere als oudere mensen belangrijk. Bewegen bevordert onze gezondheid en in groepsverband biedt verantwoord bewegen sociale verbinding en helpt het bij het ontwikkelen van vriendschappen. Sport is de activiteit om vaardigheden op te doen om met gerichte training op het gebied van sportiviteit en doorzettingsvermogen problemen te overwinnen en ambities waar te maken. Sport en bewegen helpen ook tegen eenzaamheid en discriminatie en kan leiden tot een verhoogde participatie in de samenleving.

- D66 Capelle wil bewegen en sporten na schooltijd, samen met de scholen en Sportief Capelle, gaan stimuleren. Hierbij is het streven om te bewerkstelligen dat Capellenaren blijven sporten. Het liefst een leven lang tot op hoge leeftijd!
- D66 wil de maatschappelijke meerwaarde van sporten- en bewegen extra stimuleren met slimme combinaties voor sport, onderwijs en cultuur. Sportief Capelle is hierin de coördinerende organisatie, die samen met de gemeente, sportverenigingen, onderwijs, zorgpartners en ondernemers onze ambities voor een leven lang sport en bewegen voor iedereen waar kan maken.
- Omdat iedereen in Nederland de kans moet hebben om te kunnen sporten en bewegen in een veilige en toegankelijke omgeving heeft D66 in de Tweede Kamer in juli 2021 een motie ingediend. Deze motie werd met ruime meerderheid aangenomen en dient o.a. duidelijk te maken hoe de verschillende overheden, ondernemers, sportbonden en -verenigingen zich tot elkaar verhouden. De beoogde Sportwet wil Nederland fitter, gezonder en weerbaarder maken met bewegen en sport.
- D66 wil dat de gemeente haar inwoners stimuleert en ondersteunt om sportactiviteiten te organiseren.

16. Efficiënt bestuur en solide financiën

Capelle aan den IJssel staat voor grote opgaven, zoals de overgang naar meer duurzaamheid. D66 wil daarom dat het gemeentebestuur ook de komende jaren op een efficiënte en effectieve manier met de beschikbare middelen omgaat. De begroting moet meerjarig structureel en reëel in evenwicht zijn. Lastenverhogingen in de komende periode zijn beperkt en zijn vooral trendvolgend.

Uitgangspunten op het gebied van financiën en middelen

- De verkoop van de Eneco aandelen heeft veel geld opgeleverd. D66 Capelle wil het Eneco-geld steken in een Duurzaamheidsfonds. Dit fonds heeft als doel de overgang naar duurzame energie financieel te ondersteunen, waar mogelijk zal dit revolverend ingezet worden. Het Duurzaamheidsfonds moet ten goede komen aan alle inwoners en bedrijven in Capelle.
- Een verdere transformatie van de begroting is nodig de komende raadsperiode met het oog op de termijn waarop vervangingsinvesteringen zullen plaatsvinden. D66 Capelle wil niet extra gaan bezuinigen, bijvoorbeeld omdat over vele jaren gebouwen of voorzieningen moeten worden vervangen.
- De begroting dient meerjarig structureel en reëel in evenwicht te zijn. Inzet van de algemene reserve kan alleen als de uitgave een incidenteel karakter heeft. De gemeente zal zich ertegen verzetten als decentralisaties van taken van provincies en rijksoverheid naar de gemeente niet samengaan met toereikende middelen. Om de plannen en ambities die het college en gemeenteraad heeft waar te maken is een goed robuust ambtelijk apparaat van groot belang. D66 Capelle maakt zich zorgen over de robuustheid van de ambtelijke organisatie gezien de grote hoeveelheid vacatures die niet of lastig vervuld kunnen worden. D66 wil zich er hard voor maken dat de randvoorwaarden voor de gemeente Capelle aan den IJssel als aantrekkelijke werkgever verbeterd worden. Grondexploitaties zijn in principe winstgevend, tenzij de maatschappelijke baten of de te behalen beleidsdoelen bijzonder hoog zijn en het verlies ruimschoots compenseren.
- Het is belangrijk dat de gemeente haar weerstandsvermogen op peil houdt en haar schuldpositie niet verder op laat lopen. Voor de lokale belastingen is het uitgangspunt dat de gemiddelde woonlasten met niet meer dan het inflatiepercentage gecorrigeerd worden. Afvalstoffendeckking dient in principe steeds kostendekkend te zijn.
- Voor verbonden partijen is het zaak dat de gemeente leidend blijft en tegelijkertijd ontvankelijk is voor signalen vanuit de verbonden partijen zelf. Immers, de gemeenteraad is het gekozen democratische orgaan dat het vertrouwen van de Capellenaar heeft gekregen.

Gemeentelijk vastgoed

- D66 Capelle vindt dat verenigingen en vrijwilligers eenvoudig en betaalbaar onderdak moeten kunnen vinden voor het ontplooiën van hun activiteiten.

- Waar de gemeente bouwt (nieuwbouw of renovatie) moet worden gekozen voor flexibel- en duurzaam bouwen om zo voor een langere termijn in te kunnen spelen op de wensen van de gebruikers. Het ingezette traject om maatschappelijk vastgoed te optimaliseren wordt voortgezet.
- Gemeentelijke gebouwen waar aantoonbaar en structureel geen vraag naar is kunnen afgestoten of gesloopt worden. D66 Capelle is geen voorstander van de bezuiniging op Wijkcentrum Schollebaar, door de betaalde krachten te vervangen door vrijwilligers. Het is, mede door deze betaalde krachten, een bruisend wijkcentrum en dat moet zo blijven.

Rekenkamer

- D66 Capelle vindt een krachtige en onafhankelijke rekenkamer belangrijk om beleid te toetsen. Er moet voldoende budget zijn om haar rol als instrument van de raad waar te maken.
- Als instrument van de raad verwacht D66 Capelle dan ook dat het college van B&W de uitkomsten van de Rekenkamer rapporten respecteert en hiernaar handelt. Samenwerking met Rekenkamers van andere gemeenten heeft de voorkeur, zonder dat de onafhankelijkheid in het geding komt.

17. Colofon

Dit D66 Verkiezingsprogramma 2022 - 2026 is geschreven door de programmacommissie, bestaande uit Kiki Kersten, Jeroen Mol, Zinho Schelkers en Joost Stegeman. De definitieve versie is tot stand gekomen na goedkeuring op de AAV door de leden van D66 afdeling Capelle aan den IJssel.

Naast de eigen teksten hebben de auteurs gebruikgemaakt van meerdere bronnen, waaronder Capelse (maatschappelijke) organisaties, bedrijven en Capellenaren. Tevens heeft D66 Landelijk teksten aangedragen die wij hebben verwerkt in dit document. Ook het vorige verkiezingsprogramma en de D66 verkiezingsprogramma's van andere steden hebben als inspiratiebron gediend.

Dankwoord

De programmacommissie wil graag alle D66-leden bedanken, die middels moties en amendementen hun bijdrage hebben geleverd aan dit verkiezingsprogramma. Daarnaast willen wij ook de mensen van de (maatschappelijke) organisaties en bedrijven bedanken, die wij hebben gesproken om hun input en expertise met ons te delen. En 'last but not least' bedanken wij de D66-fractie met hun inbreng. Dit is zeer waardevol geweest in de totstandkoming van dit verkiezingsprogramma.

Contact met de afdeling?

info@d66capelleaandenijssel.nl

Meer informatie over D66 in Capelle aan den IJssel?

<https://d66.nl/capelleaandenijssel>

<https://www.facebook.com/D66CapelleAanDenIJssel>

Richtingwijzers D66

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen: Mensen kunnen onderling betere, efficiëntere en meer rechtvaardige oplossingen bedenken voor maatschappelijke kwesties dan de overheid.

Denk en handel internationaal: Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.

Beloon prestatie en deel de welvaart: Mensen zijn niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen. Wel dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving: Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen. De aarde is niet van ons en dus geen gebruiksartikel.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden: De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.

Kandidaten gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

1. **Zinho Schelkers**
2. **Joost Stegeman**
3. **Lisette Feuth**
4. **Melvin Kuijper**
5. **Henk Tiesma**
6. **Amanda Pennenburg**
7. **Jasper Hooijkaas**
8. **Bram Vrouwenraets**
9. **Daniel Thenu**
10. **Annelous van der Klauw**
11. **Angelica de Winter**
12. **Hans van den Brule**
13. **Rob Roodenrijs**
14. **Joris Nanne**
15. **Pieter Holkamp**